

Piotr Szajner
Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W ROLNICTWIE
II KWARTAŁ 2022**

ISSN 2392-3741

Badanie okresowe nr 135

**BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO
SGH**

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Piotr Szajner
Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
<http://www.sgh.waw.pl/instytuty/irg>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2022

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3741

Nr Rej. PR 18392

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 135. W badaniu uczestniczyło 2026 gospodarstw rolnych. Metoda badawcza opisana jest na stronie <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	7
	1) Wskaźnik koniunktury	7
	2) Nastroje gospodarstw rolnych	10
	3) Przychody pieniężne.....	13
	4) Oszczędności	16
	5) Zadłużenie.....	19
	6) Zakupy nawozów mineralnych	22
	7) Zakupy pasz treściwych.....	25
	8) Zakupy środków ochrony roślin.....	28
	9) Inwestycje w maszyny i urządzenia	31
	10) Inwestycje w budynki i budowle	34
	11) Dostępność kredytów preferencyjnych	37
	12) Zamiar wzięcia kredytu	40
	13) Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego	43
	14) Zaciągnięcie kredytu rynkowego	46
	15) Przeznaczenie dopłat bezpośrednich	49
III.	SUMMARY.....	51

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Trwa dekonjunktura w polskim rolnictwie. Po raz trzeci z rzędu wartość wskaźnika koniunktury rolnej IRG SGH (IRGAGR) obniżyła się; tym razem ledwie o 0,5 pkt, zwykle jednak w drugim kwartale roku – pomijając epizody kryzysowe jak w 2008 r. (światowy kryzys finansowy i gospodarczy), czy w 2020 r. (kryzys COVID-19) – obserwujemy sezonowe ożywienie w rolnictwie, które wyraża się wzrostem wartości wskaźnika koniunktury. Spadek wartości IRGAGR w bieżącym kwartale należy więc uznać za skutek oddziaływania czynników kryzysowych, trawiących sektor. Obecna wartość wskaźnika, -23,7 pkt, jest najniższa od I kwartału 2009 r., niższa niż rok temu o 17,8 pkt, niższa od wieloletniej średniej o 13,9 pkt i niższa od przeciętnej wartości drugim kwartale o 23,3 pkt.

Spadek wartości wskaźnika koniunktury jest rezultatem pogłębiania się pesymizmu rolników. Wartość wskaźnika zaufania, jednej z dwóch składowych ogólnego wskaźnika koniunktury, jest niższa niż w I kwartale o 4,7 pkt, a od wartości sprzed roku aż o 34,2 pkt. Poziom nastrojów w rolnictwie jest najniższy od IV kwartału 1999 r. Niemal 90% gospodarstw rolnych ocenia swoje perspektywy ekonomiczne negatywnie. Na nastroje wpływa przede wszystkim wzrost kosztów produkcji rolnej, utrzymania gospodarstwa i trudności ze zbytem niektórych produktów rolnych po zadowalającej cenie. Oceny bieżącej sytuacji finansowej, formułowane przez uczestników badania, są najgorsze od lat 90.

Obecne wartości wszystkich podstawowych wskaźników jakościowych jednoznacznie wskazują, że mamy do czynienia z kryzysem w polskim rolnictwie o skali zbliżonej do kryzysu z lat 2008/2009. Choć rolnicy spodziewają się wzrostu dochodów w kolejnym kwartale, ich oceny rozwoju sytuacji w najbliższej przyszłości są ponure.

Pogorszenie się koniunktury względem I kwartału najbardziej odczuły gospodarstwa położone w makroregionie środkowowschodnim (wartość wskaźnika koniunktury zmniejszyła się o 3,9 pkt), duże, tj. o powierzchni pow. 50 ha (o 4,9 pkt) i zajmujące się uprawą roślin wieloletnich (o 4,7 pkt). Największą poprawę odnotowały gospodarstwa makroregionu południowego (wartość IRGAGR wzrosła o 4,2 pkt), o powierzchni -1550 ha (o 2,4 pkt) oraz zajmujące się działalnością inną niż uprawa roślin czy chów i hodowla zwierząt (o 3,8 pkt).

2. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych¹ zwiększyła się w porównaniu z I kwartałem br. o 5,2 pkt i wynosi -20,7 pkt. Przyczyną wzrostu przychodów był wzrost cen skupu większości produktów rolnych. Pomimo wzrostu przychodów wartość salda pozostaje niższa niż przed rokiem (o 6,4 pkt). Wzrost wielkości przychodów odnotowano dla wszystkich grup gospodarstw, z wyjątkiem tych, które zajmują się uprawą roślin wieloletnich, oraz gospodarstw o powierzchni 7-15 ha. Najbardziej wzrosły przychody gospodarstw o powierzchni 15-50 ha (wartość salda zwiększyła się o 8,8 pkt, położonych w makroregionie południowym (o 15,1 pkt) oraz prowadzących działalność inną niż uprawa roślin i chów/hodowla zwierząt (o 63,3 pkt). Rolnicy spodziewają się dalszego wzrostu wielkości przychodów w następnym kwartale (wartość salda prognostycznego równa -8,0 pkt).

3. Na skutek postępującego spadku dochodowości produkcji gospodarstwa rolne są zmuszone – pomimo wzrostu przychodów – do sięgania po oszczędności, by finansować działalność operacyjną.

¹ Salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych nie należy mylić ze wskaźnikiem wyrównanych przychodów pieniężnych, będącym składnikiem ogólnego wskaźnika koniunktury IRGAGR. Wskaźnik wyrównanych przychodów pieniężnych jest średnią ważoną czterech sald odpowiedzi na pytania dotyczące przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych: salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu, w którym wskaźnik jest liczony, oraz salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu poprzedzającego. Jest więc niejako „obciążony przeszłością”. Taka konstrukcja ma na celu osłabić jego podatność na silne wahania poszczególnych sald pod wpływem czynników nadzwyczajnych i działających krótkotrwale, a zarazem nadać mu do pewnego stopnia charakter wyprzedzający (prognostyczny).

W rezultacie oszczędności gospodarstw zmniejszyły się. Wartość salda obniżyła się o 9,3 pkt, do poziomu najniższego od III kwartału 1999 r. (-50,4 pkt). Spadek w skali roku wyniósł 20,5 pkt. Najbardziej zmniejszyły się oszczędności gospodarstw o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda obniżyła się o 15,8 pkt), położonych w makroregionie zachodnim (o 15,3 pkt) i zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (o 16,6 pkt). Wzrost oszczędności zanotowały tylko gospodarstwa położone w makroregionie południowym (o 5,1 pkt). Przewidywany jest wzrost oszczędności gospodarstw rolnych w kolejnym kwartale (wartość salda prognostycznego wynosi -38,6 pkt).

4. Pogorszył się również stan zadłużenia gospodarstw rolnych. W warunkach wysokiej inflacji rośnie bowiem oprocentowanie kapitału obcego, który w znacznej mierze finansuje bieżącą działalność operacyjną i inwestycje. Wartość salda wzrosła² o 10 pkt i wynosi -10,3 pkt. Jest wyższa niż w II kwartale 2021 r. o 18,2 pkt. Obecna wartość salda jest najwyższa od 20 lat. Wzrost zadłużenia odnotowano w niemal wszystkich grupach gospodarstw rolnych; największy w gospodarstwach o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda wzrosła o 21,8 pkt), położonych w makroregionie północnym (o 20,7 pkt) i zajmujących się uprawą roślin innych niż wieloletnie (o 18,2 pkt). Poprawił się stan zadłużenia tylko gospodarstw małych, tj. o powierzchni do 7 ha (o 1,7 pkt), oraz zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt (o 5,9 pkt). Rolnicy spodziewają się poprawy stanu ich zadłużenia w najbliższym okresie.

5. W wyniku gwałtownie rosnących cen środków produkcji maleją ich zakupy (co negatywnie wpływa na dochodowość produkcji rolnej). Spadki zakupów środków produkcji trwają już rok i wskazują na postępującą jej ekstensyfikację, szczególnie w mniejszych gospodarstwach rolnych. W drugim kwartale br. wartość salda odpowiedzi na pytanie o zakupy nawozów sztucznych obniżyła się w porównaniu z I kwartałem o 8,6 pkt, a w ciągu roku aż o 61,7 pkt. To największy w historii badania koniunktury rolnej spadek wartości tego salda w skali roku, a obecny poziom jest drugim najniższym w ciągu ostatnich ponad 20 lat. Poziom wydatków na nabycie pasz treściwych obniżył się z -26,6 do -30,1 pkt, a na zakup środków ochrony roślin z -35,6 do -37,3 pkt. W porównaniu z II kwartałem 2021 r. wartości obu sald zmniejszyły się o: 25,4 i 34,6 pkt. Obecne ich poziomy są najniższe od 2009 r.

6. Zmniejszyły się również, i to znacznie, nakłady inwestycyjne, głównie ze względu na niepewną sytuację w gospodarce oraz rosnące ryzyko produkcyjne i handlowe. Odsetek gospodarstw rolnych, które dokonały lub zamierzają dokonać inwestycje w budynki i budowle, spadł o 3,6 pkt proc. w ciągu kwartału, a w skali roku o 5,6 pkt proc. Obecnie wynosi 10,8% i jest najniższy w historii badania koniunktury w rolnictwie przez IRG SGH. Odsetek gospodarstw, które poniosły lub planują ponieść wydatki na zakup maszyn i urządzeń rolniczych, jest równy 24,9%, tj. o 6,7 pkt proc. mniej niż w I kwartale br. i 12,5 pkt proc. mniej niż rok temu. To najniższy poziom od 20 lat.

7. Wzrost stóp procentowych powoduje spadek skłonności rolników do zaciągnięcia kredytów. Odsetek ankietowanych, którzy zaciągnęli kredyt preferencyjny, zmniejszył się z 22,3% do 19,8%, zaś odsetek gospodarstw, które zamierzają zaciągnąć kredyt w najbliższym okresie, obniżył się z 18,2% do 15,2%. W historii badania koniunktury rolnej nie zanotowano wcześniej tak niskiej skłonności do zaciągnięcia kredytów. Wzrósł jednak odsetek gospodarstw, które zaciągnęły kredyt na warunkach rynkowych, z 17,3% do 18,8%.

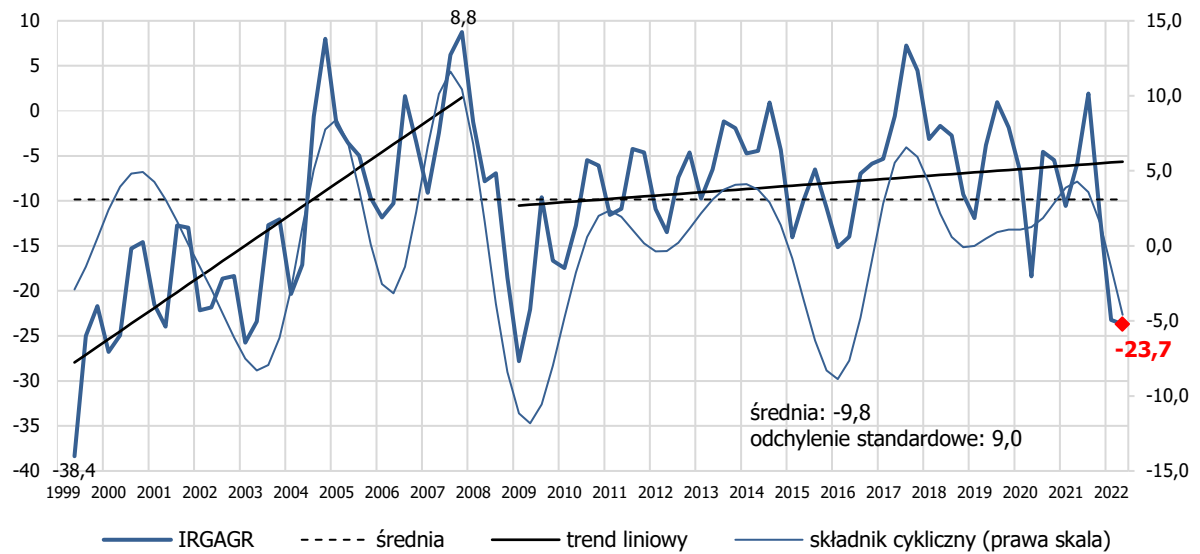
8. Pogorszenie się sytuacji finansowej gospodarstw rolnych wyraźnie widać również w strukturze planowanych wydatków finansowanych ze środków pomocowych. Niemal połowa ankietowanych wsparcie zamierza przeznaczyć na bieżące potrzeby życiowe. To najwyższy odsetek w historii badania.

² W przypadku tego pytania wzrost wartości salda oznacza pogorszenie się sytuacji.

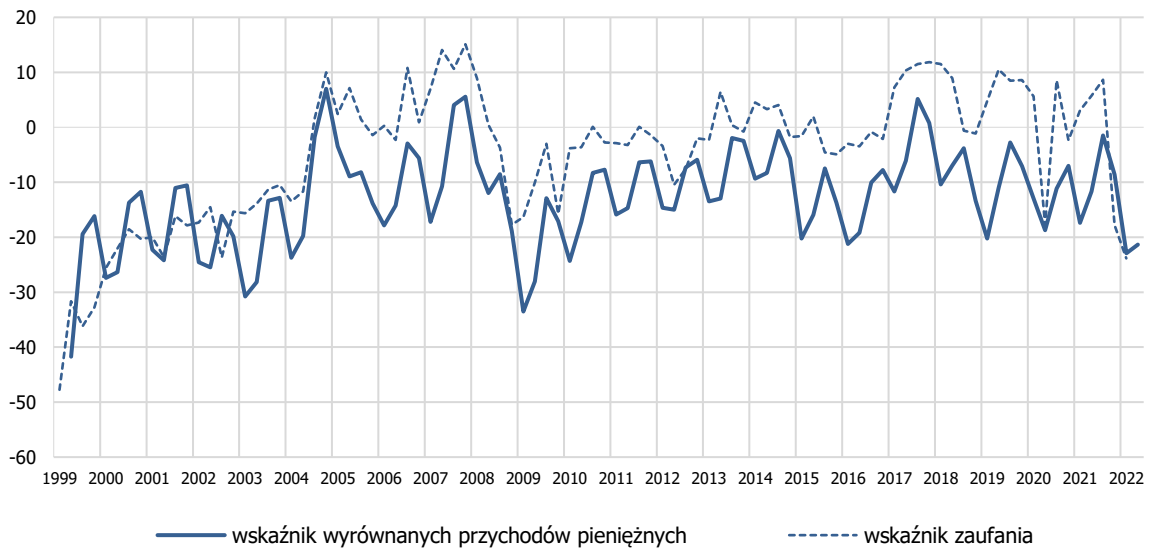
Nieco ponad 40% badanych gospodarstw planuje wydać dopłaty bezpośrednie na zakup środków produkcji, 16,5% na inwestycje, a 3,8% na dokupno ziemi.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

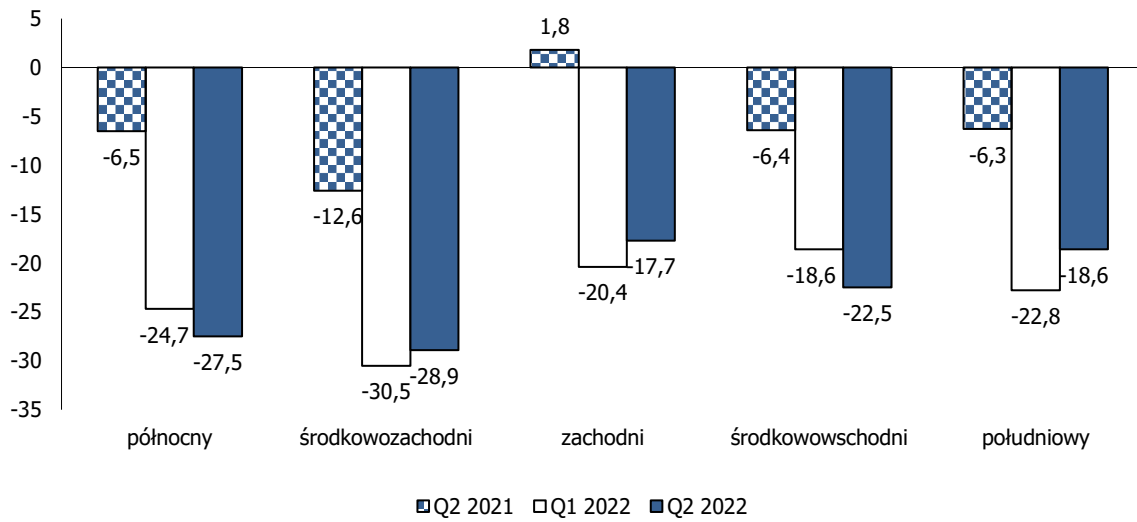
1. Wskaźnik koniunktury w rolnictwie

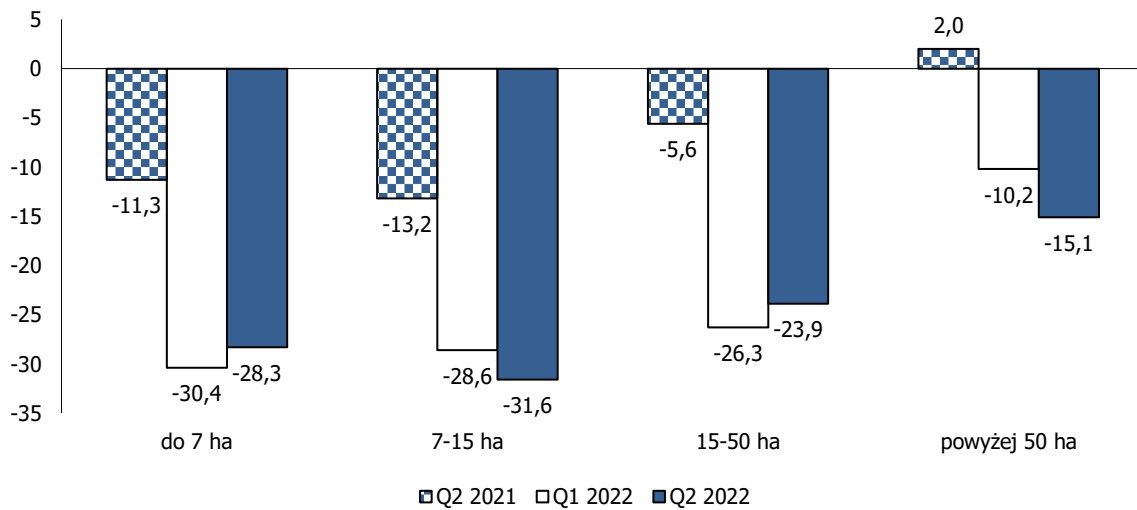
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
1. wskaźnik przychodów pieniężnych	-17,4	-11,7	-1,5	-8,6	-22,9	-21,3
2. wskaźnik zaufania	3,1	5,7	8,7	-17,8	-23,8	-28,5
wskaźnik koniunktury ($1 \cdot x_{\frac{2}{3}}^2 + 2 \cdot x_{\frac{1}{3}}^1$)	-10,6	-5,9	1,9	-11,7	-23,2	-23,7

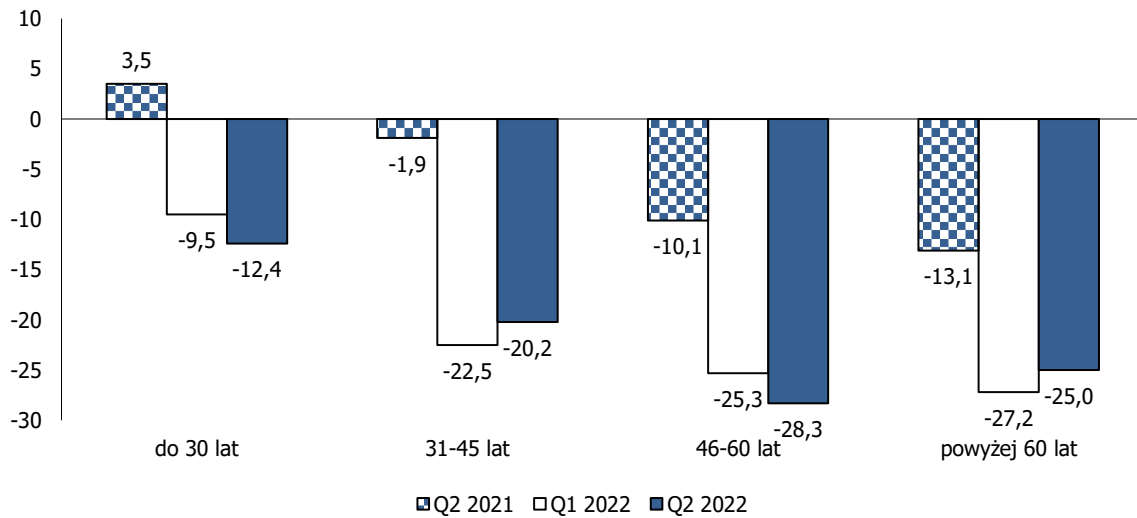
Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

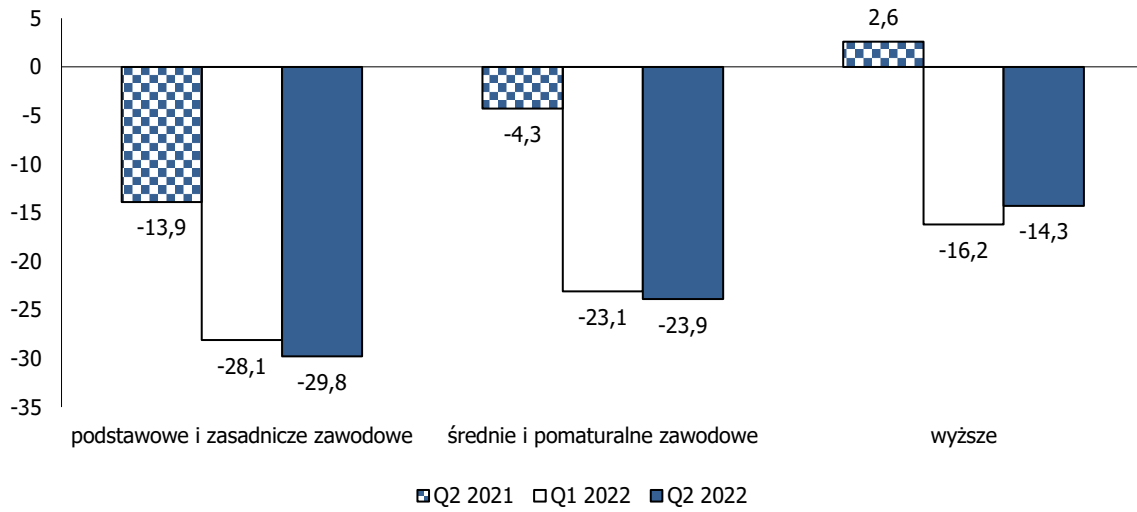
Wskaźnik koniunktury wg powierzchni gospodarstw rolnych

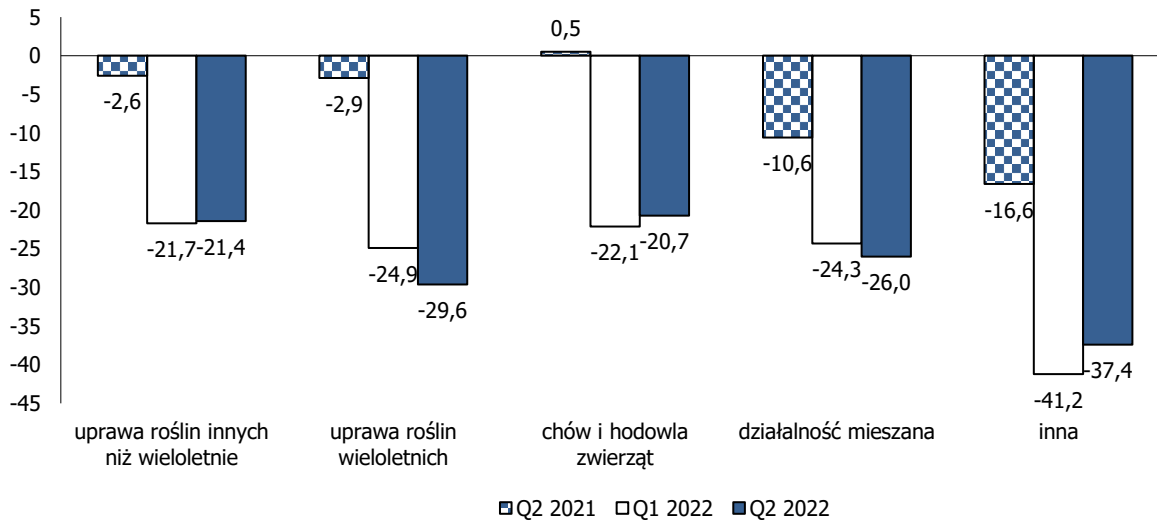
Wskaźnik koniunktury wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

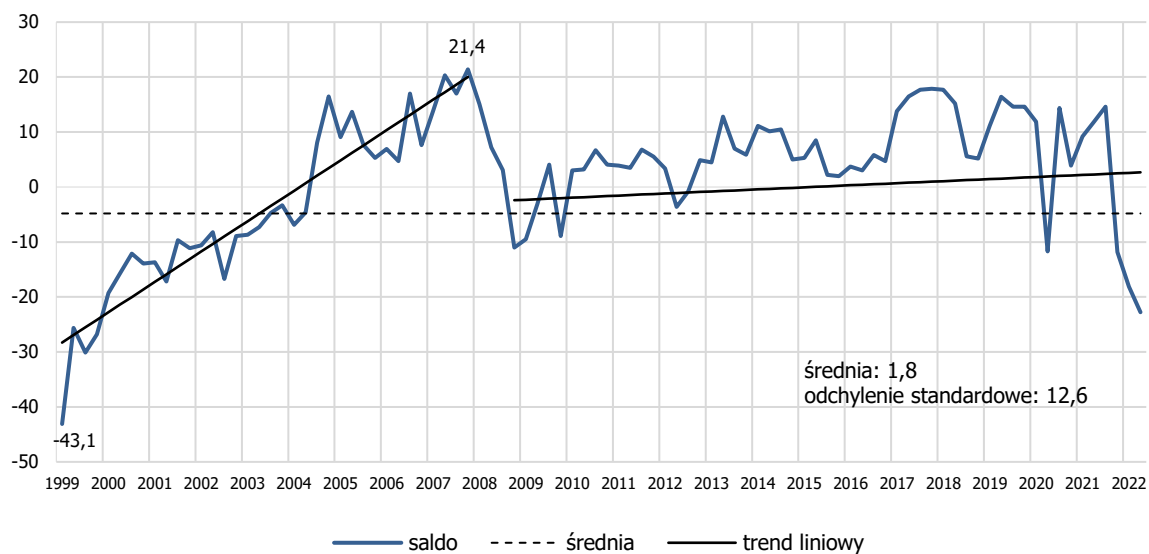
Wskaźnik koniunktury wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

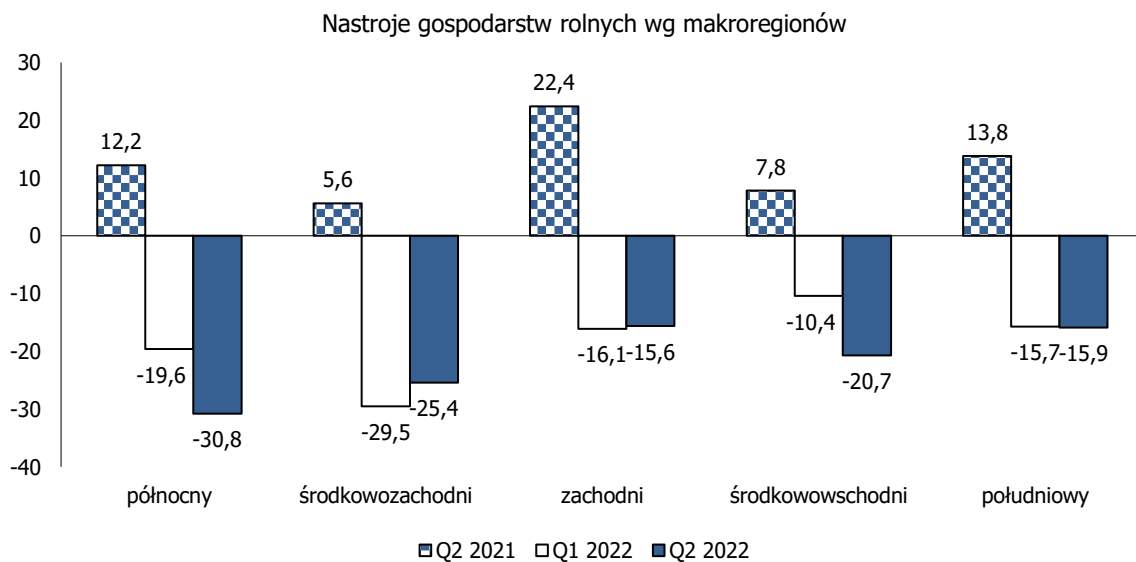
Wskaźnik koniunktury wg grup PKD 2007

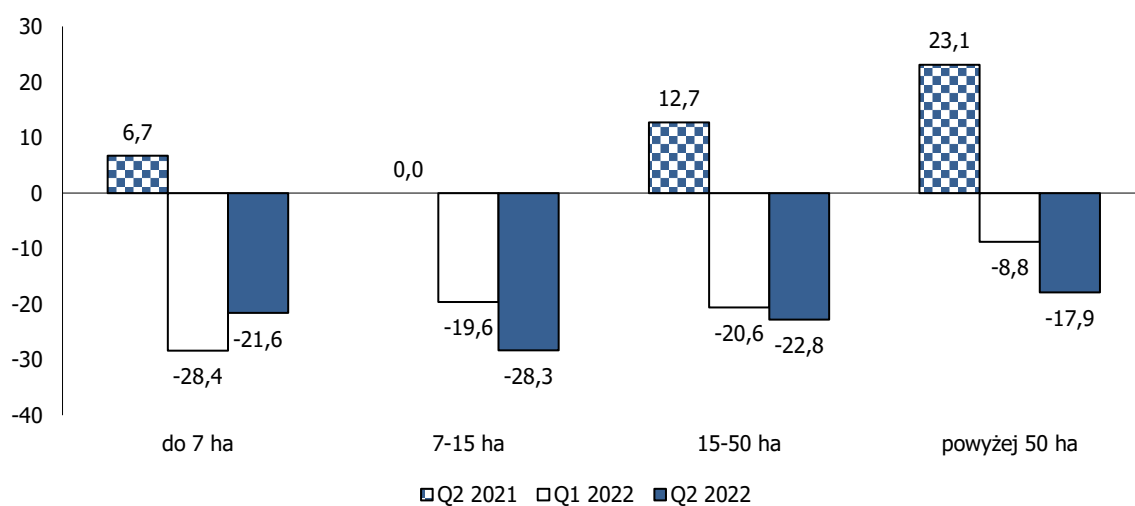
2. Nastroje gospodarstw rolnych

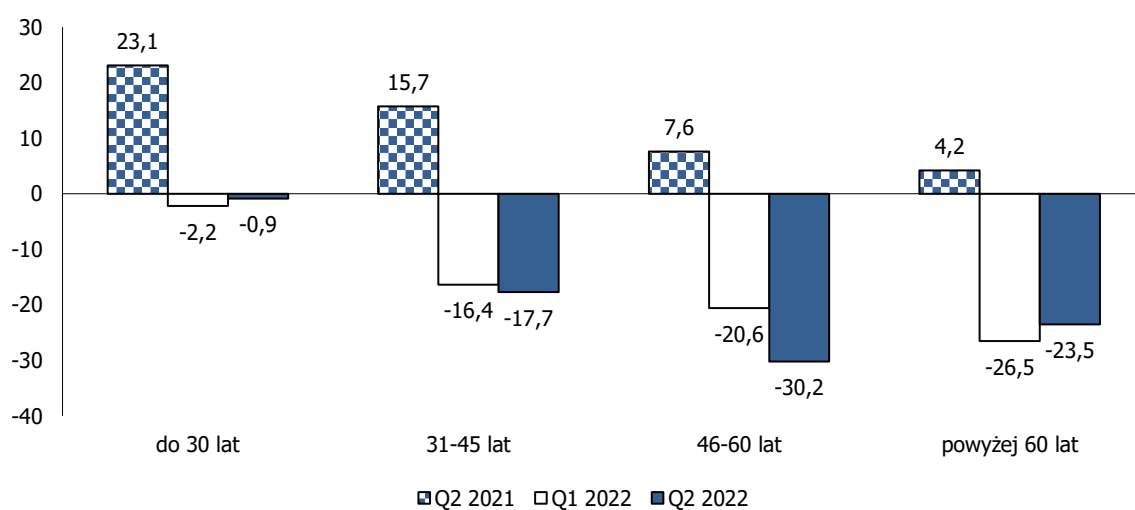
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
1. z ufnością	23,8	25,1	27,6	14,3	12,3	10,1
2. z obawą	61,5	61,8	59,4	59,7	57,3	57,0
3. ze strachem	14,6	13,2	13,0	26,1	30,4	32,9
saldo (1.-3.)	9,2	11,9	14,6	-11,8	-18,1	-22,8
wskaźnik zaufania (1.-2.×0,1-3.)	3,1	5,7	8,7	-17,8	-23,8	-28,5

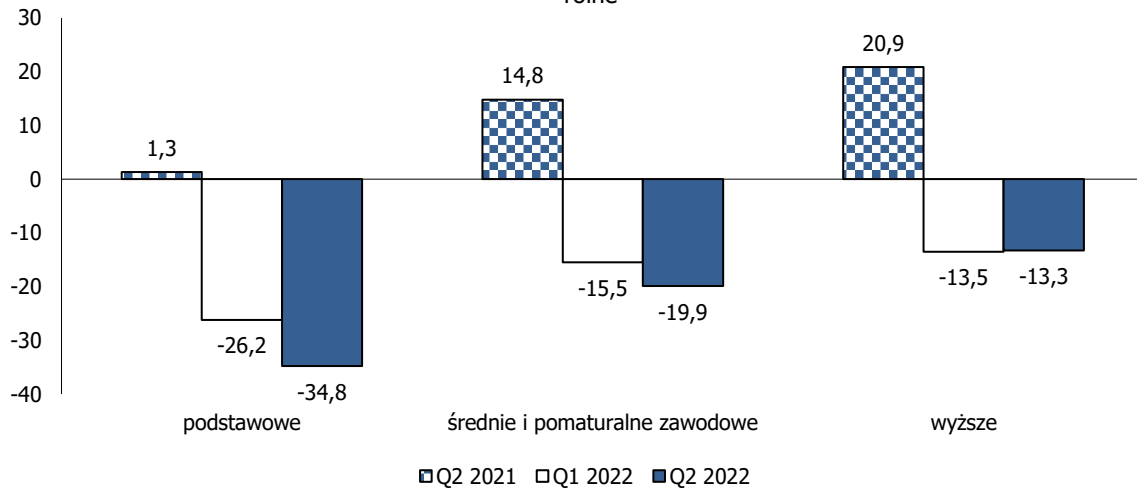
Nastroje gospodarstw rolnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

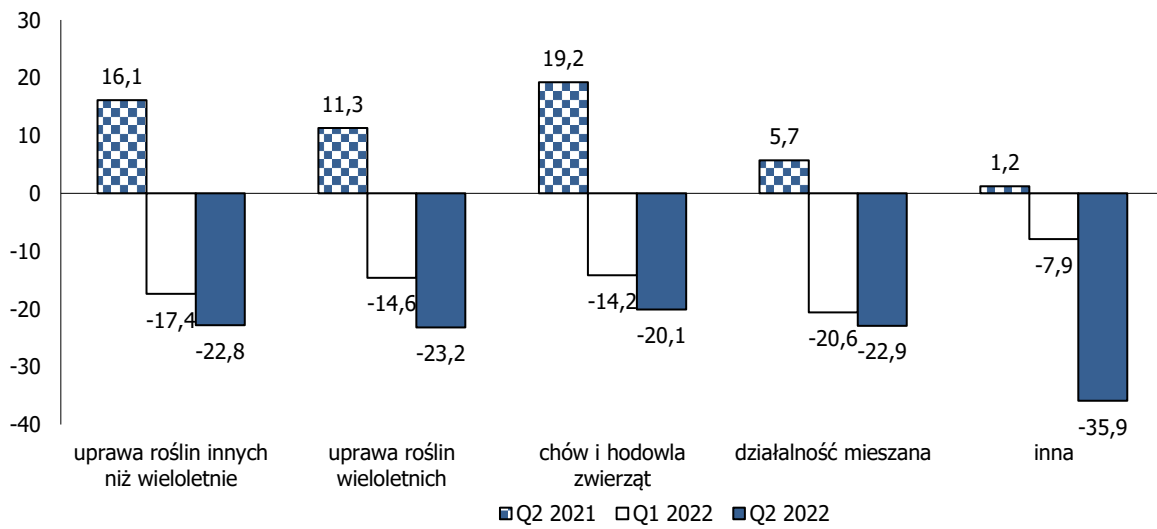
Nastroje gospodarstw rolnych wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

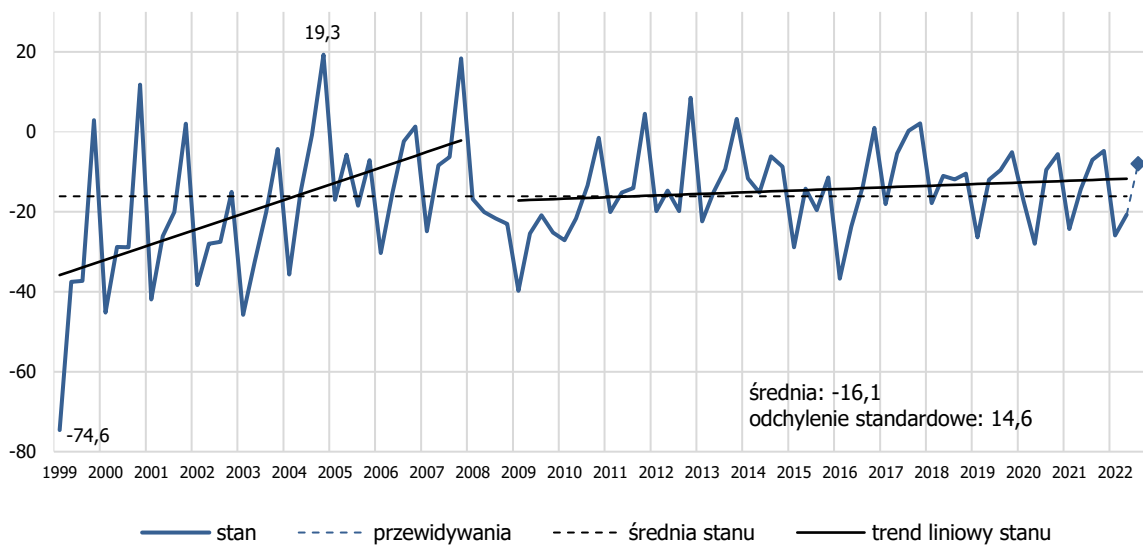
Nastroje gospodarstw rolnych wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

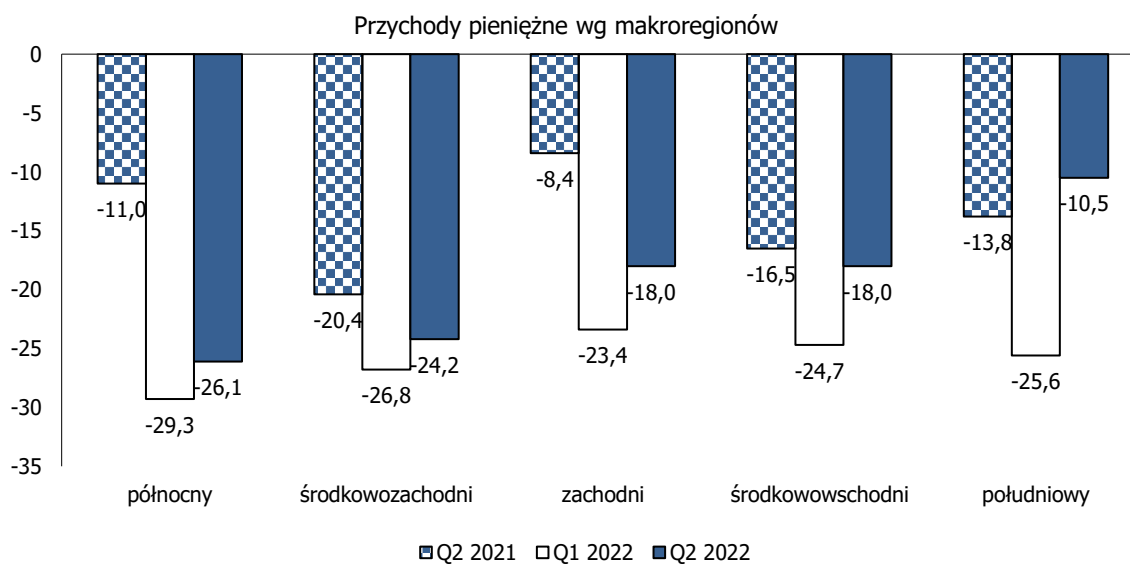
Nastroje gospodarstw rolnych wg grup PKD 2007

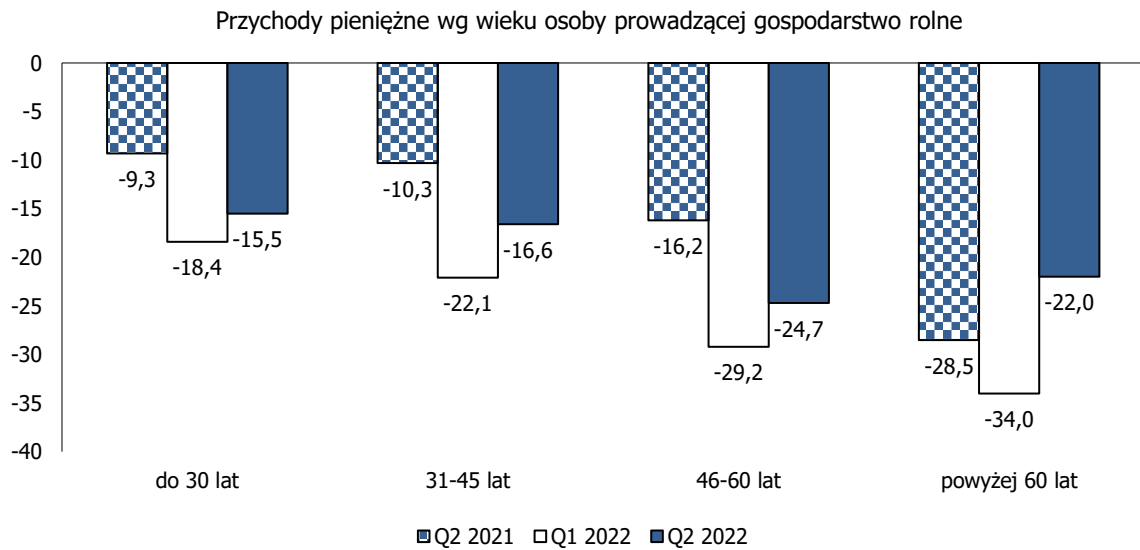
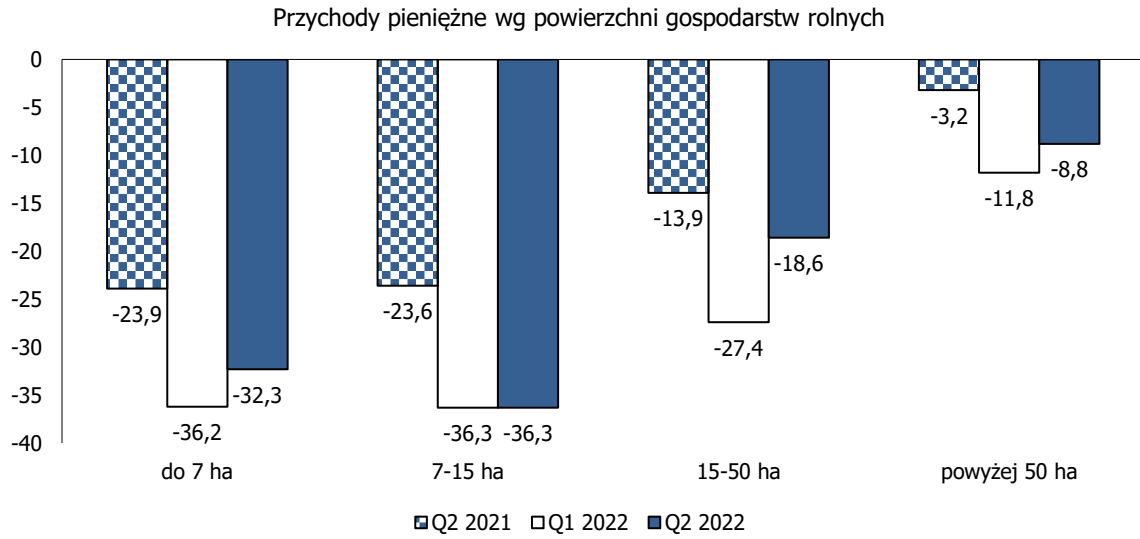

3. Przychody pieniężne

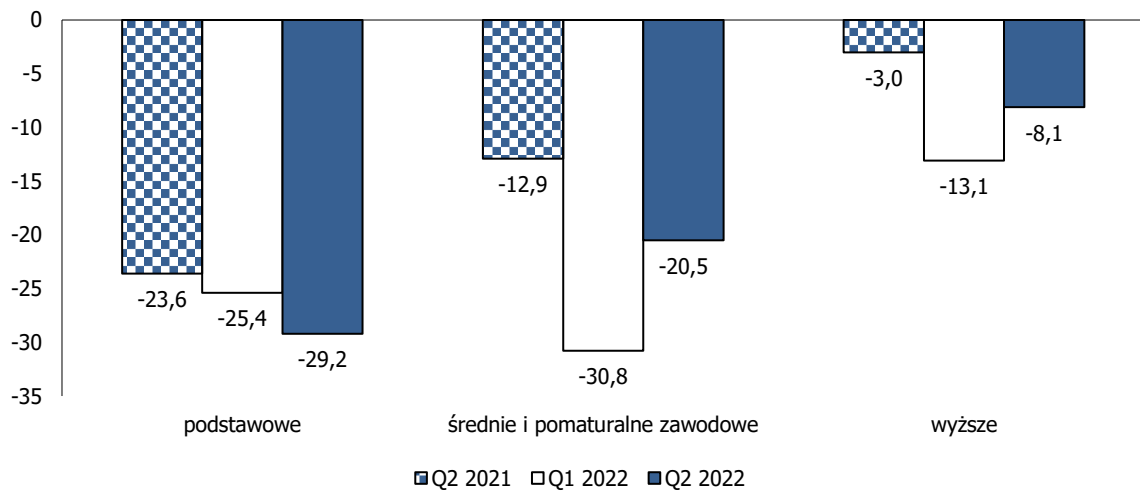

	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	przewidywania
1. wzrosły	18,0	18,9	23,5	30,3	20,3	20,6	30,1
2. nie zmieniły się	39,7	47,9	46,0	34,6	33,5	38,0	31,8
3. zmalały	42,3	33,2	30,5	35,1	46,2	41,3	38,1
4. brak	7,4	8,7	6,9	5,9	10,2	10,9	8,0
saldo (1.-3.)	-24,3	-14,3	-7,0	-4,8	-25,9	-20,7	-8,0

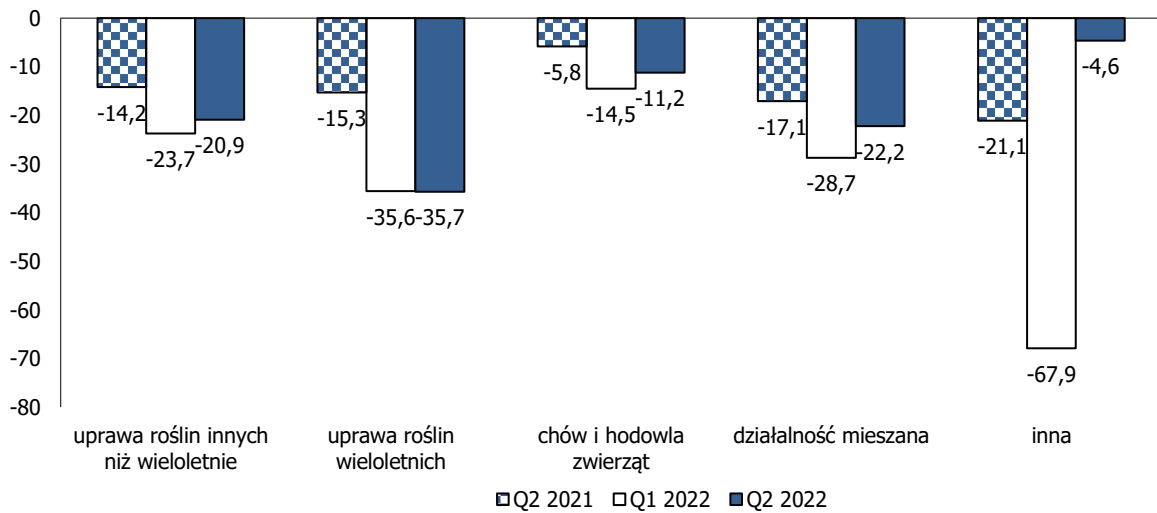

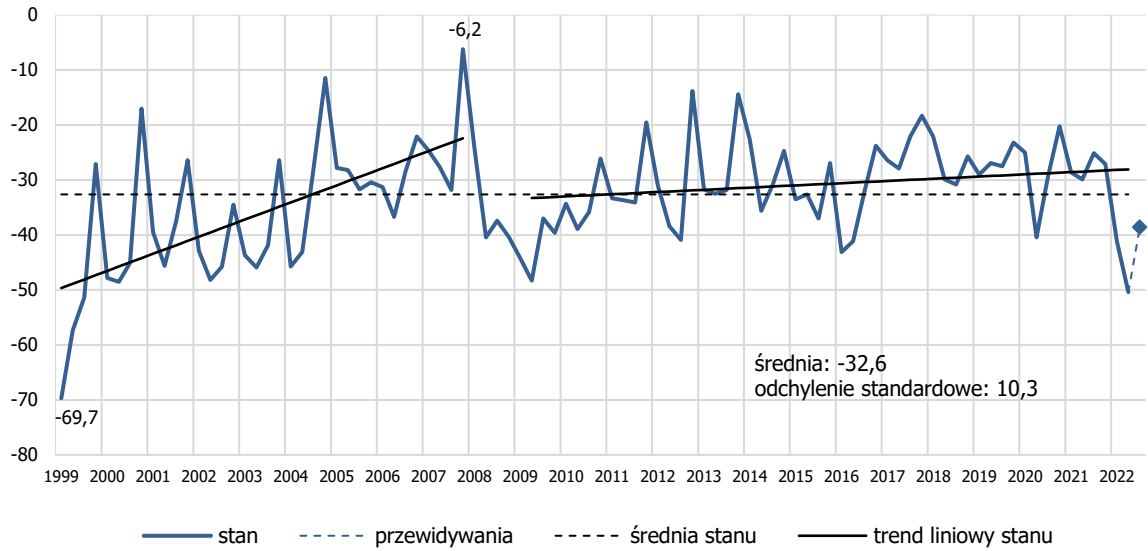
Przychody pieniężne wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

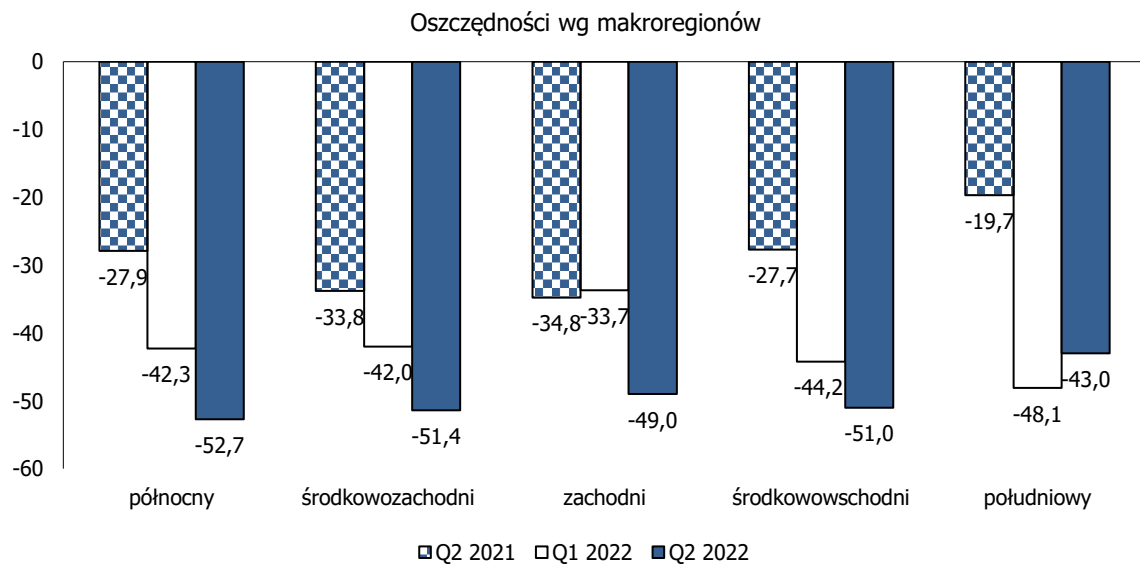
Przychody pieniężne wg grup PKD 2007

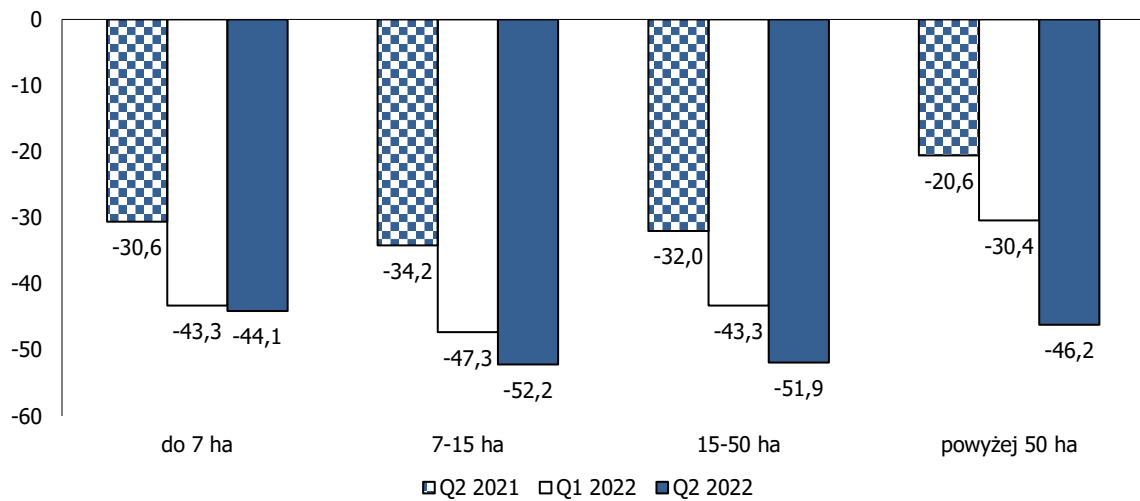
4. Oszczędności

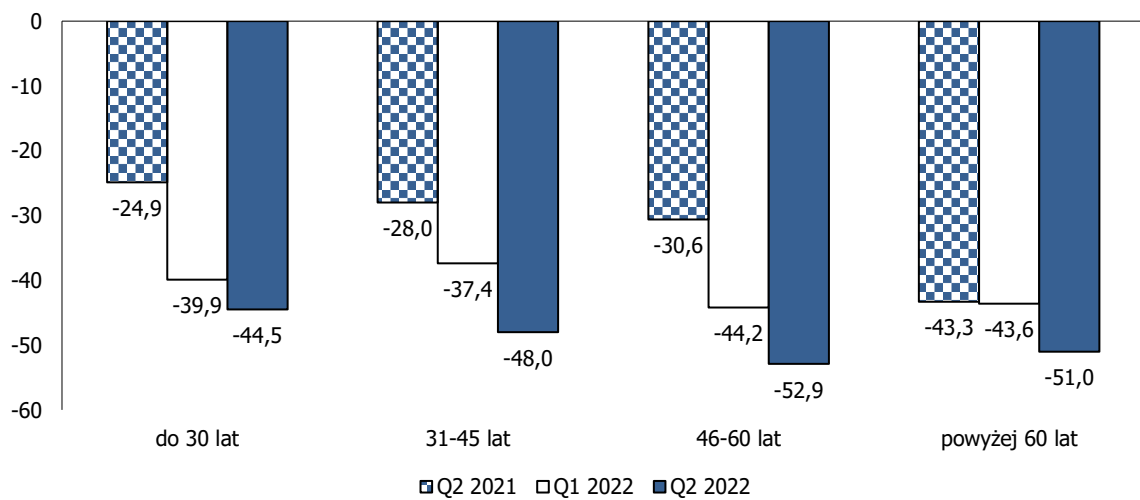
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	przewidywania
1. wzrosły	12,9	10,1	13,4	17,0	10,7	7,1	14,3
2. nie zmieniły się	45,6	49,9	48,2	38,9	37,5	35,5	32,8
3. zmalały	41,5	40,0	38,5	44,1	51,8	57,5	52,9
4. brak	13,4	13,4	13,2	16,4	15,5	18,1	19,2
saldo (1.-3.)	-28,6	-29,9	-25,1	-27,1	-41,1	-50,4	-38,6

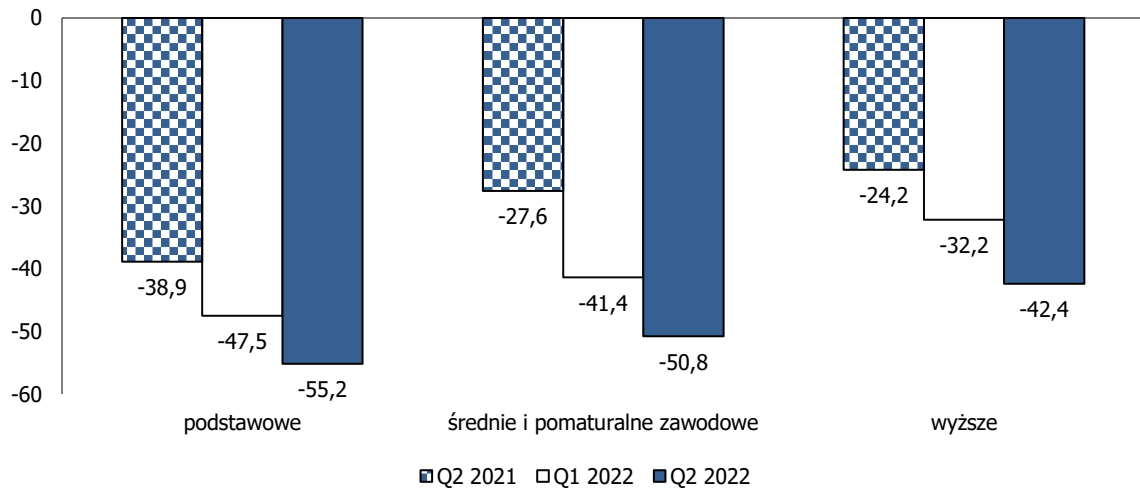
Oszczędności wg powierzchni gospodarstw rolnych

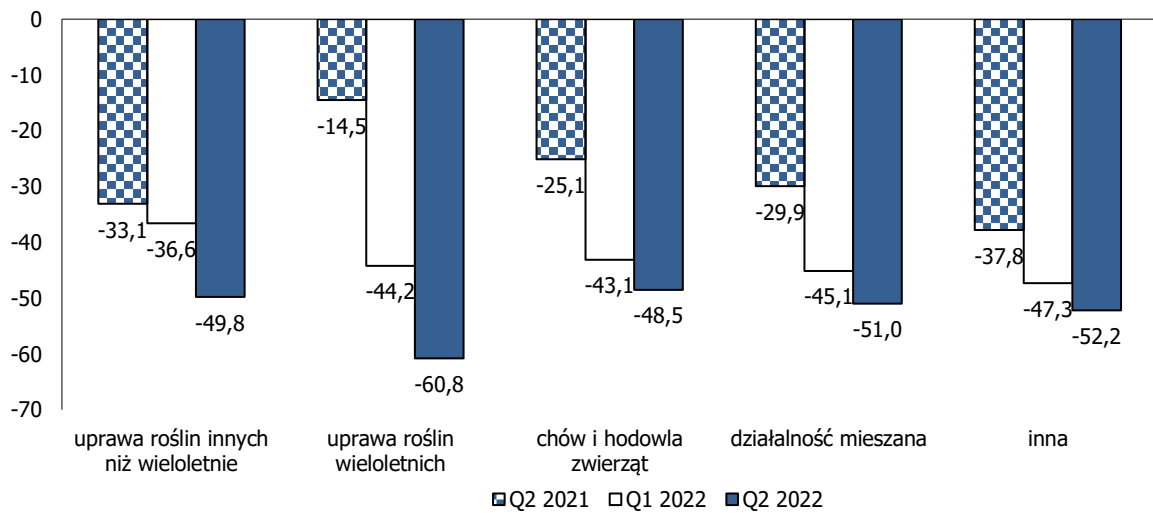
Oszczędności wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

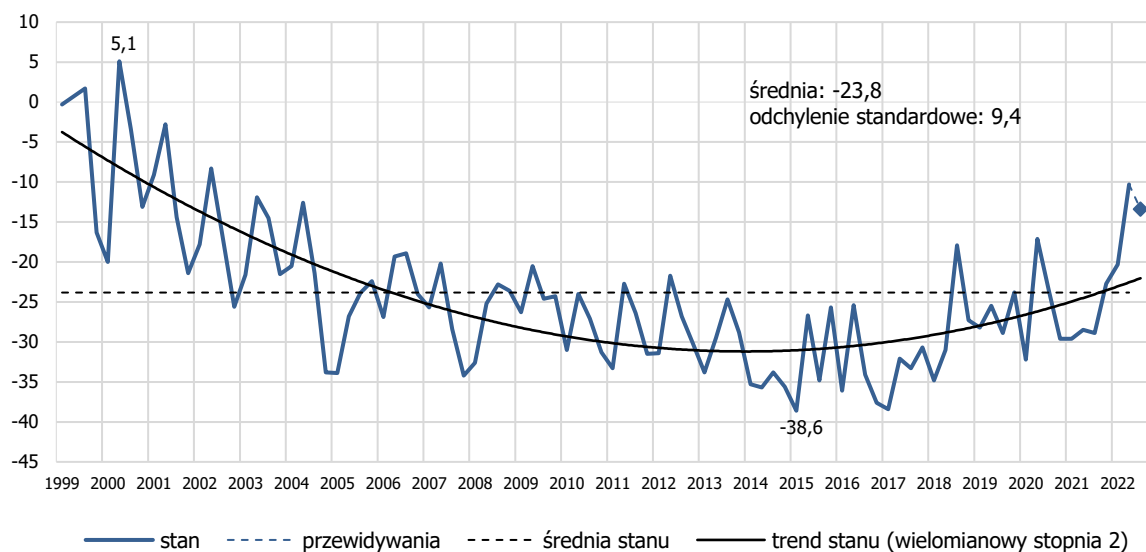
Oszczędności wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

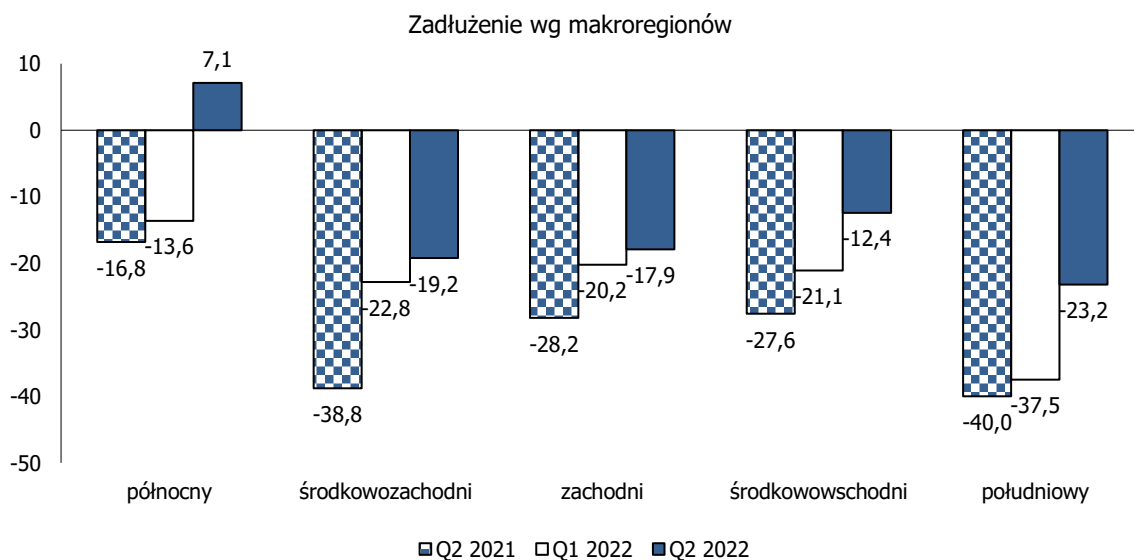
Oszczędności wg grup PKD 2007

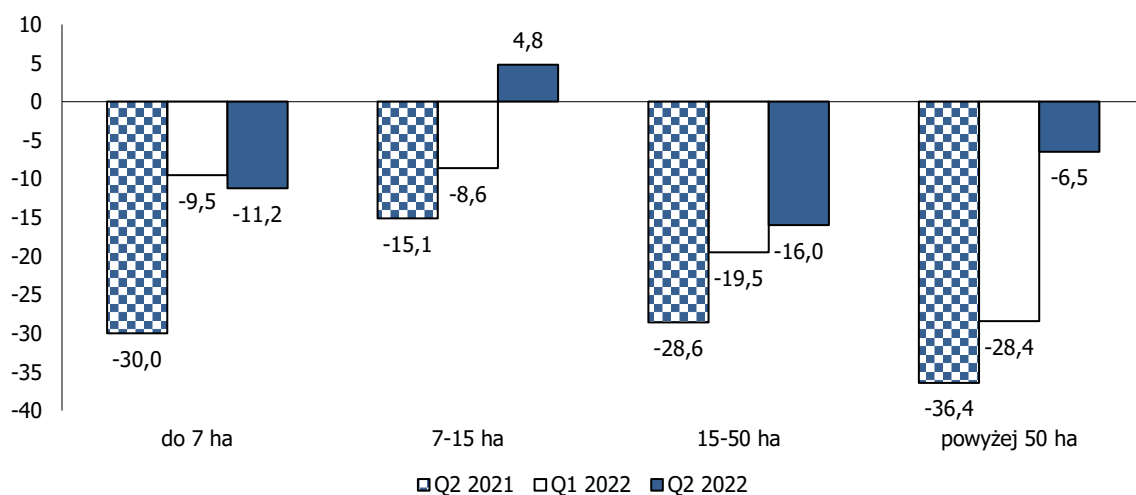
5. Zadłużenie

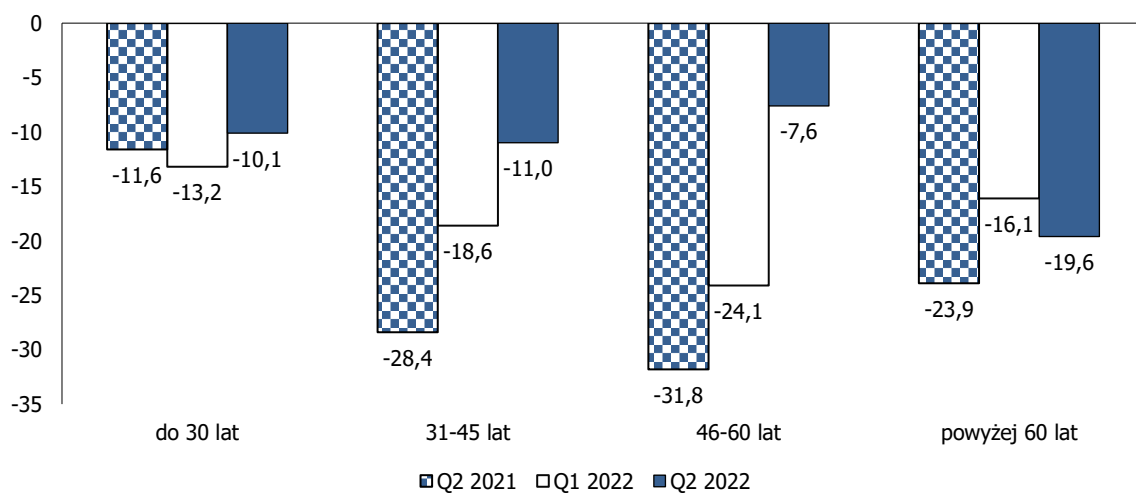
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	przewidywania
1. wzrosło	12,2	13,2	13,5	17,3	18,3	21,8	25,2
2. nie zmieniło się	46,0	45,2	44,2	42,7	43,1	46,2	36,2
3. zmalało	41,8	41,7	42,4	40,0	38,6	32,1	38,6
4. brak	39,0	39,4	39,1	37,6	38,1	39,9	40,1
saldo (1.-3.)	-29,6	-28,5	-28,9	-22,7	-20,3	-10,3	-13,4

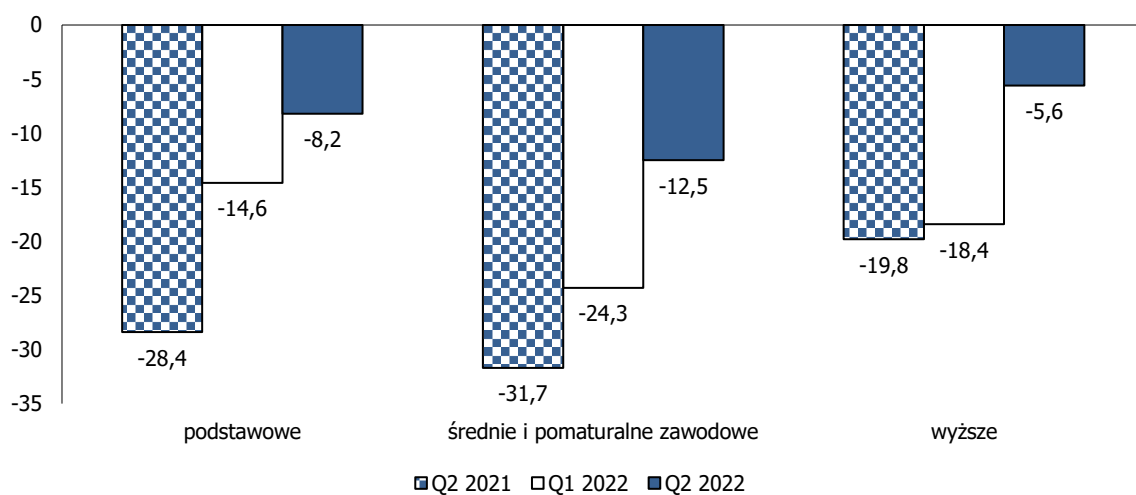
Zadłużenie wg powierzchni gospodarstw rolnych

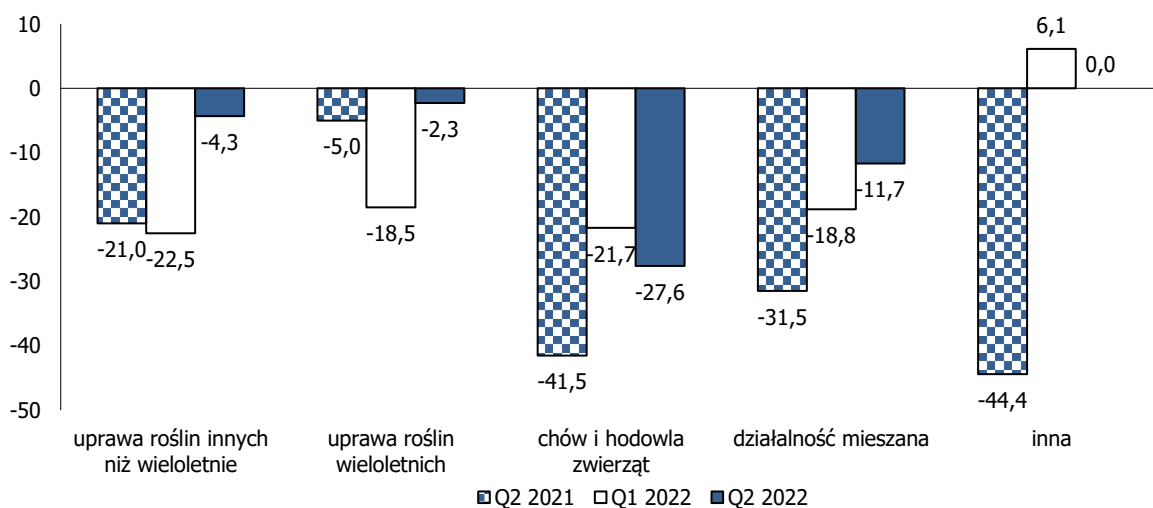
Zadłużenie wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

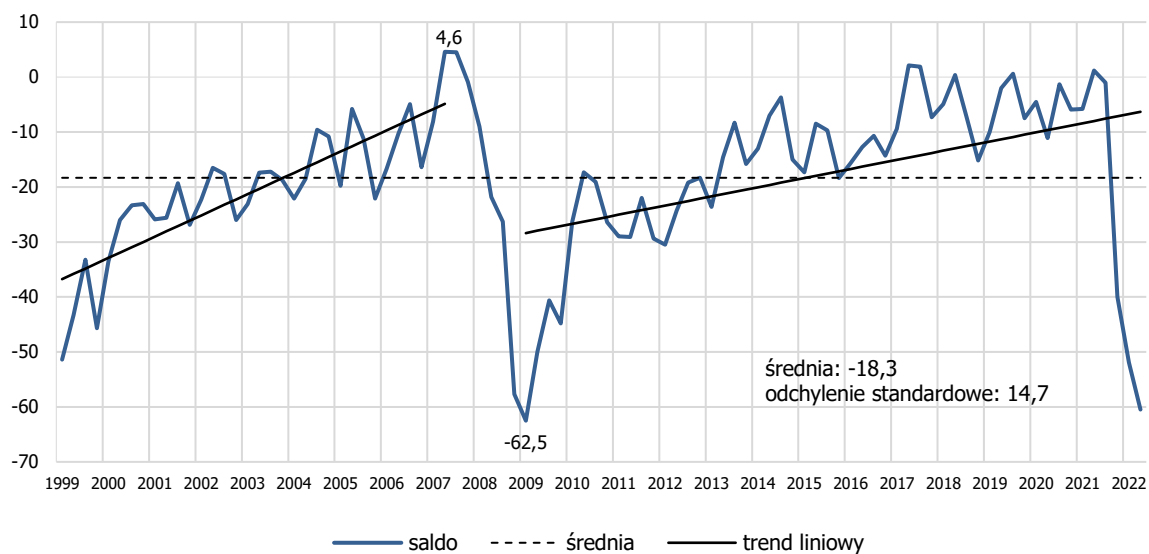
Zadłużenie wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

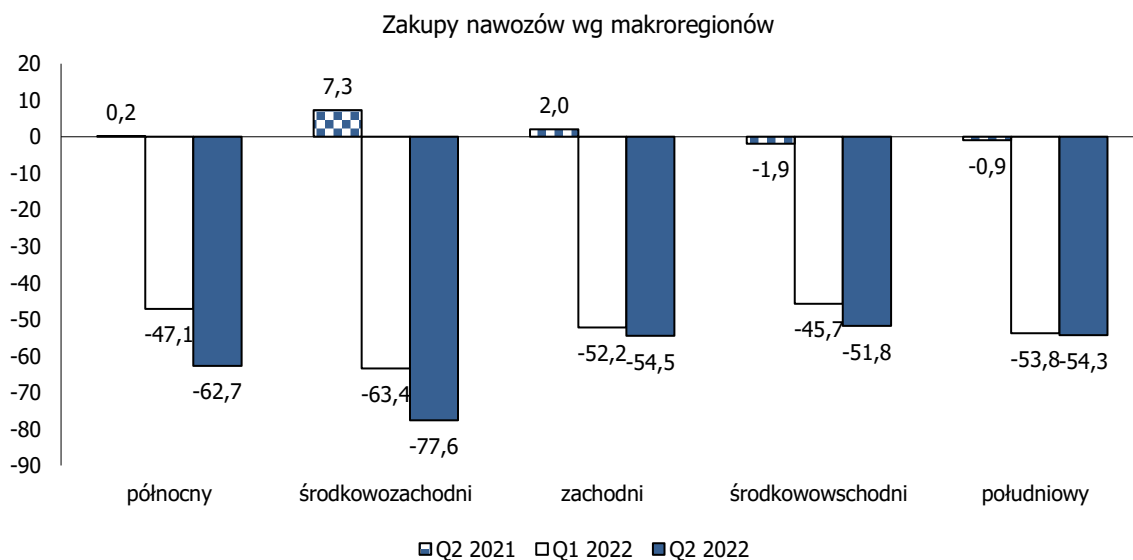
Zadłużenie wg grup PKD 2007

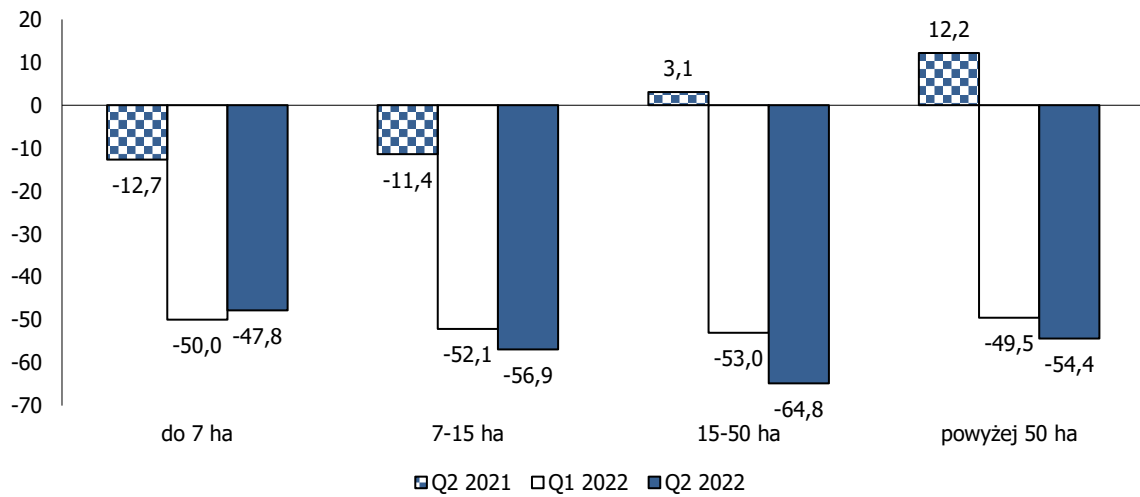
6. Zakupy nawozów mineralnych

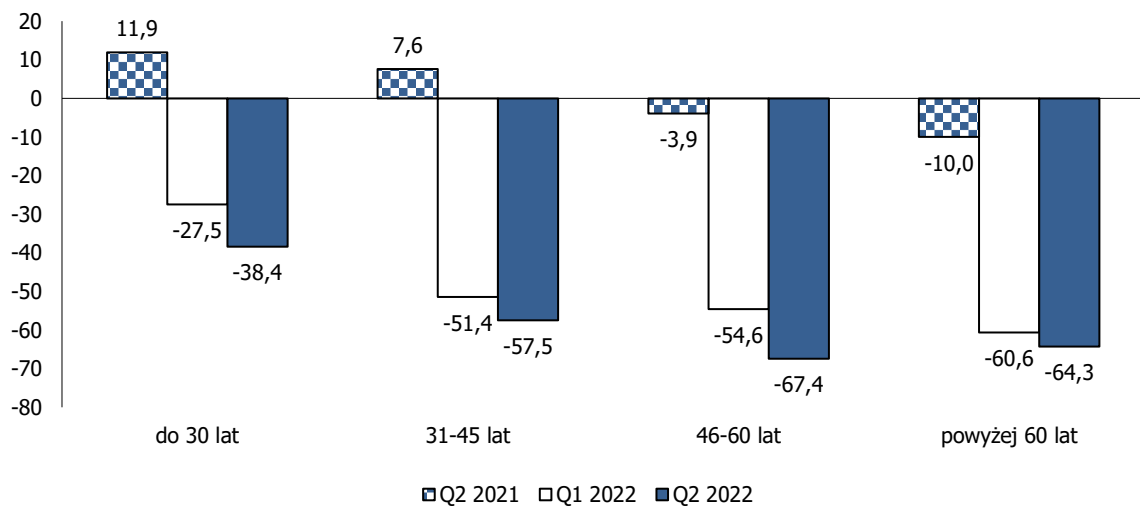
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
1. wzrosły	15,0	18,6	20,0	13,6	11,9	10,5
2. nie zmieniły się	64,3	64,0	59,0	32,8	24,3	18,5
3. zmalały	20,8	17,4	21,0	53,6	63,8	71,0
4. nie dokonano	8,4	4,6	4,4	18,2	24,8	16,2
saldo (1.-3.)	-5,8	1,2	-1,0	-40,0	-51,9	-60,5

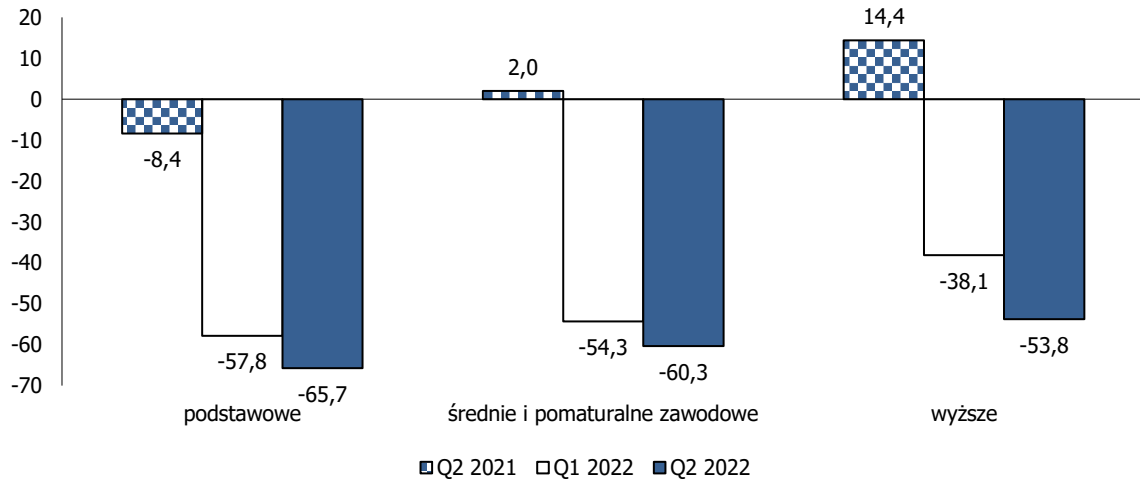
Zakupy nawozów wg powierzchni gospodarstw rolnych

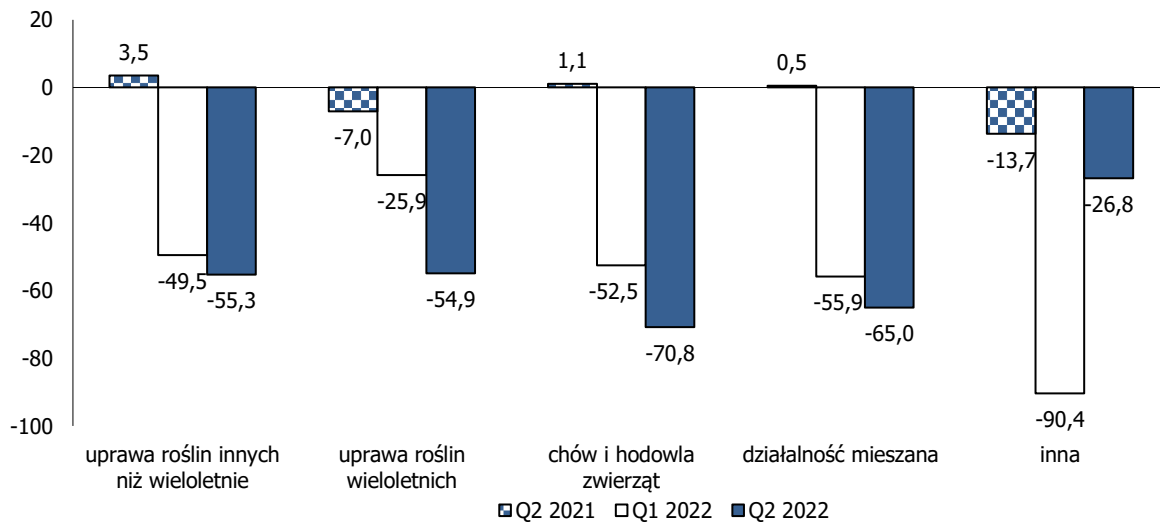
Zakupy nawozów wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

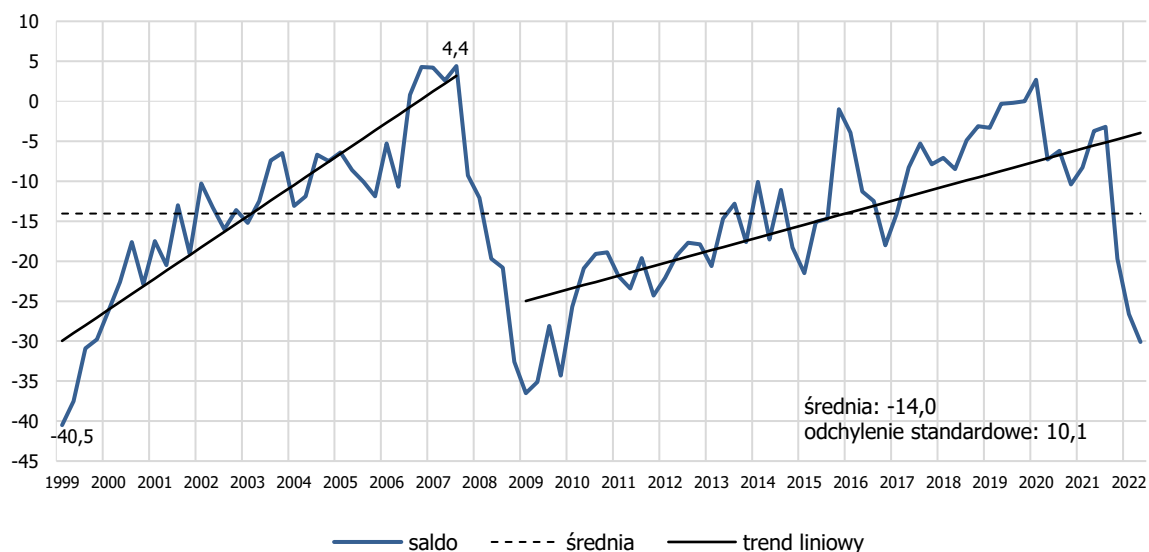
Zakupy nawozów wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

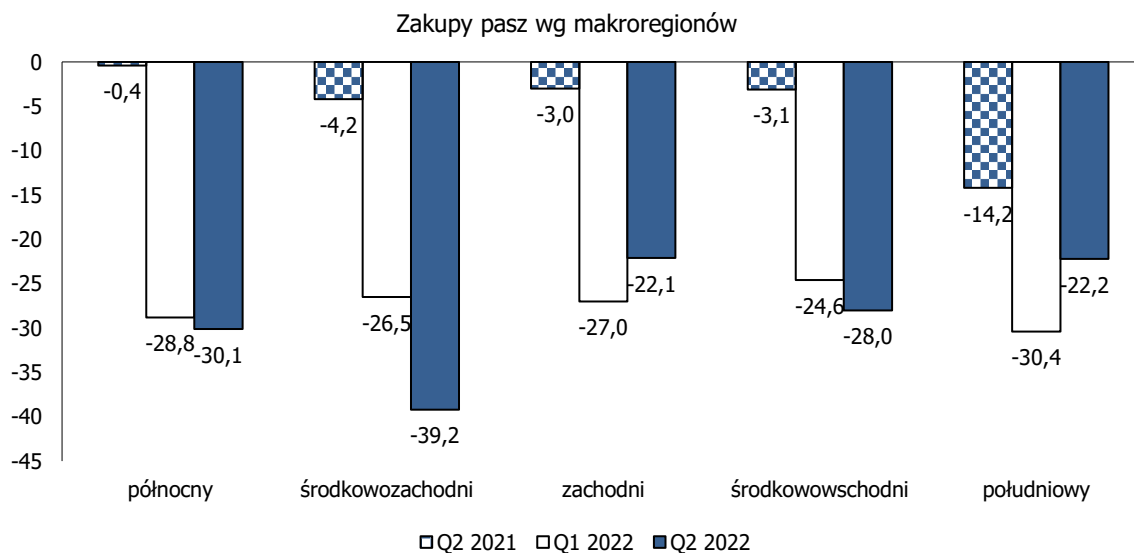
Zakupy nawozów wg grup PKD 2007

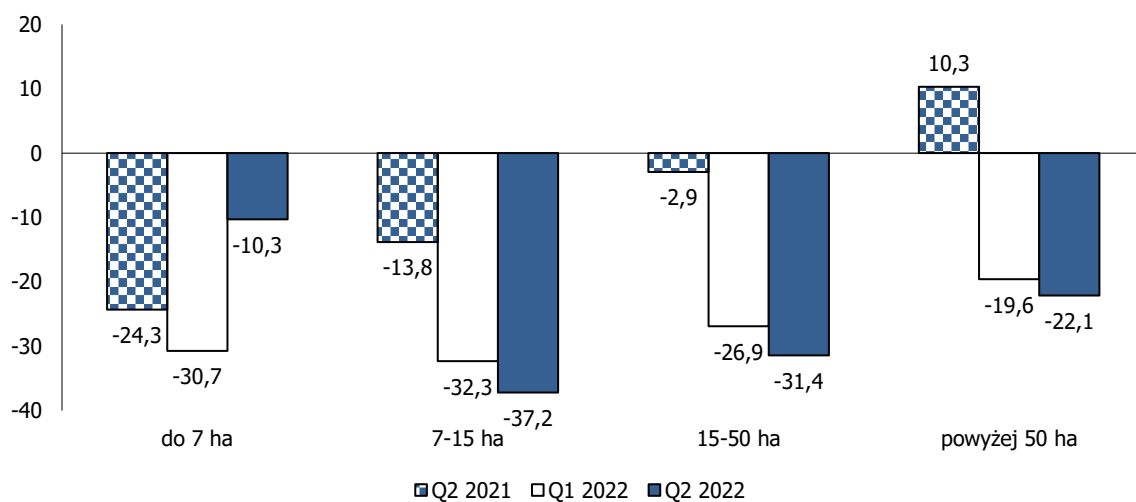
7. Zakupy pasz treściwych

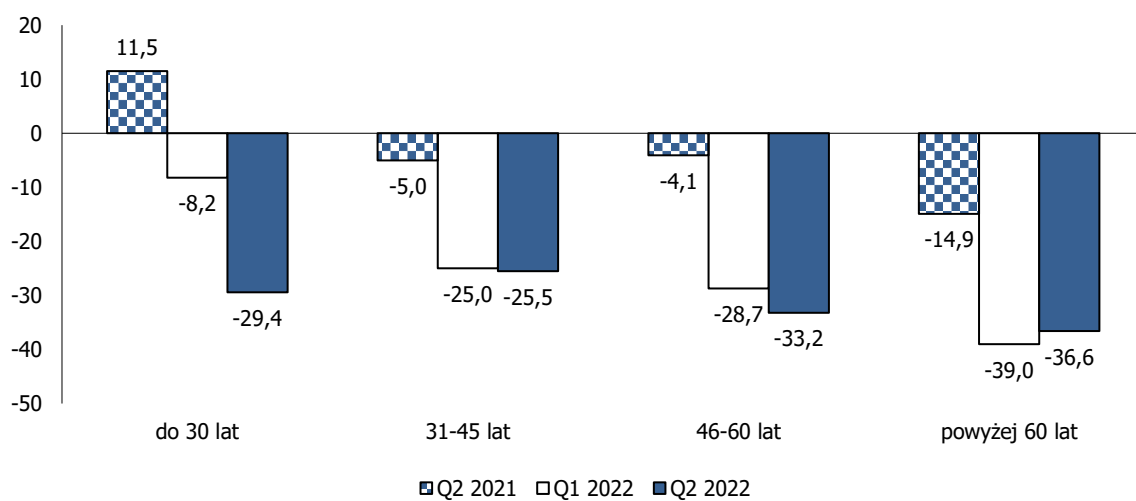
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
1. wzrosły	14,0	14,7	17,2	11,1	9,6	9,0
2. nie zmieniły się	63,7	66,9	62,4	58,0	54,2	51,9
3. zmalały	22,3	18,4	20,4	30,8	36,2	39,1
4. nie dokonano	40,5	41,2	42,3	44,8	47,4	46,7
saldo (1.-3.)	-8,3	-3,7	-3,2	-19,7	-26,6	-30,1

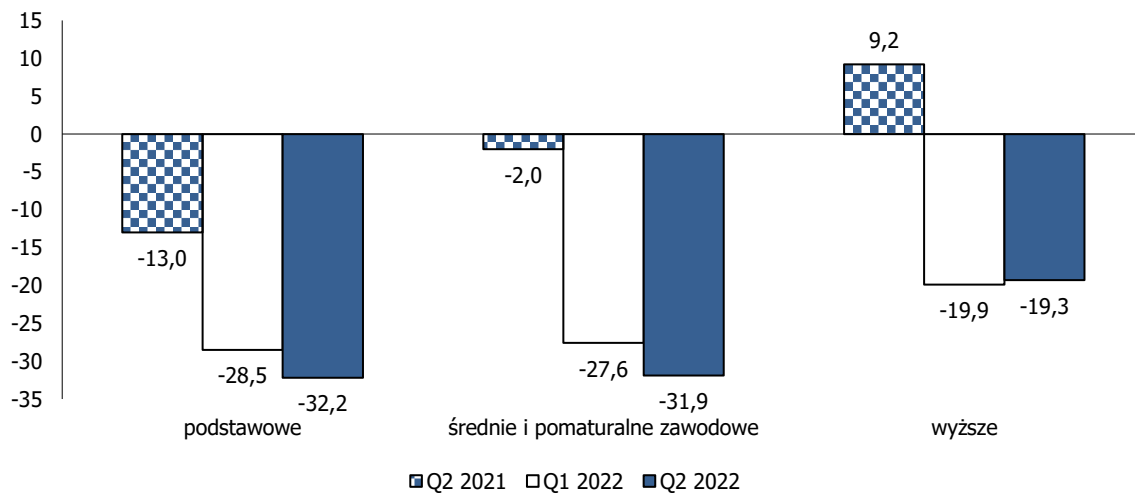
Zakupy pasz wg powierzchni gospodarstw rolnych

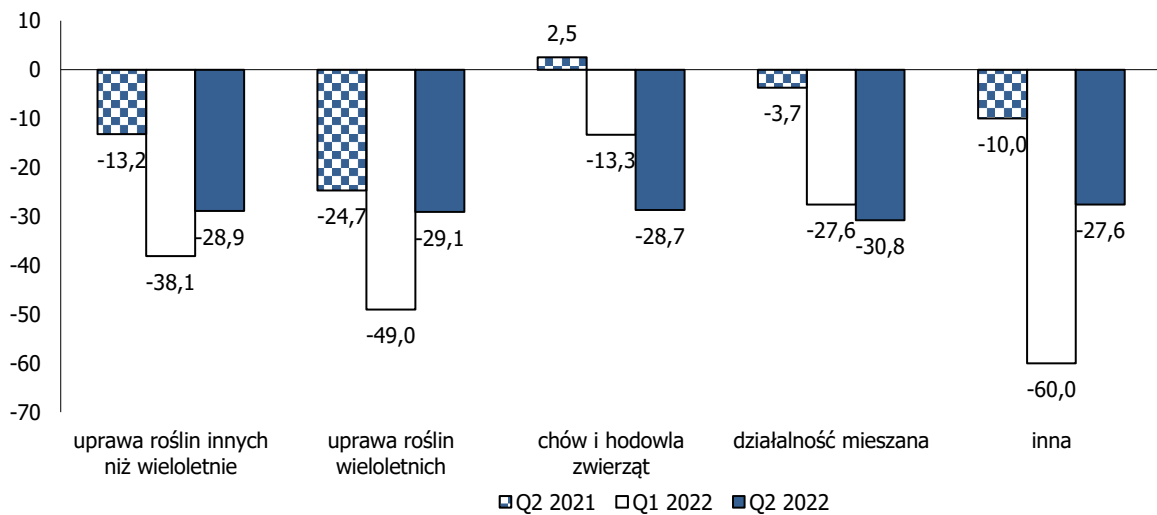
Zakupy pasz wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

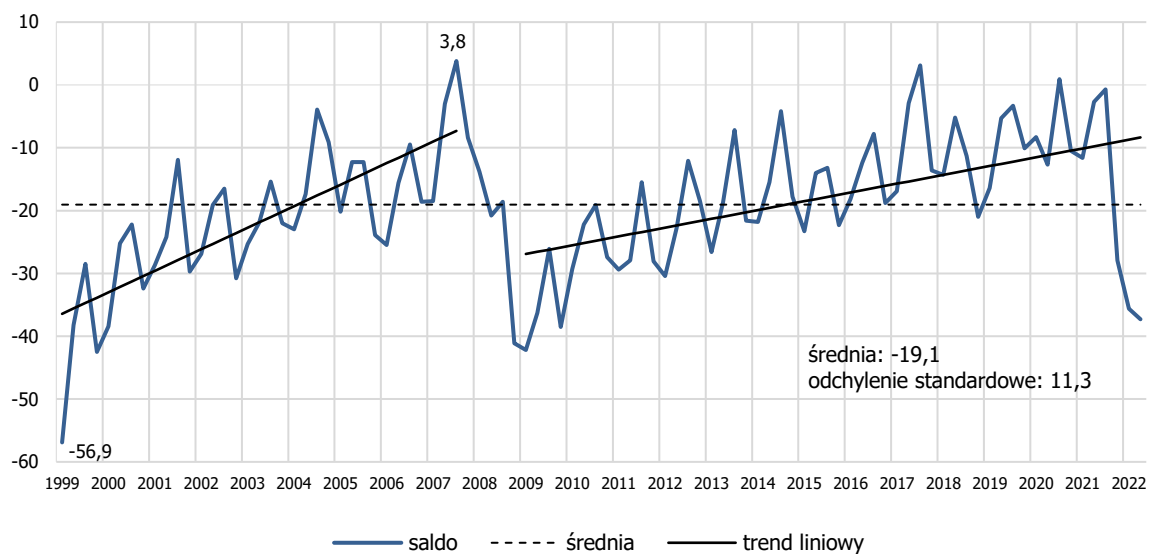
Zakupy pasz wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

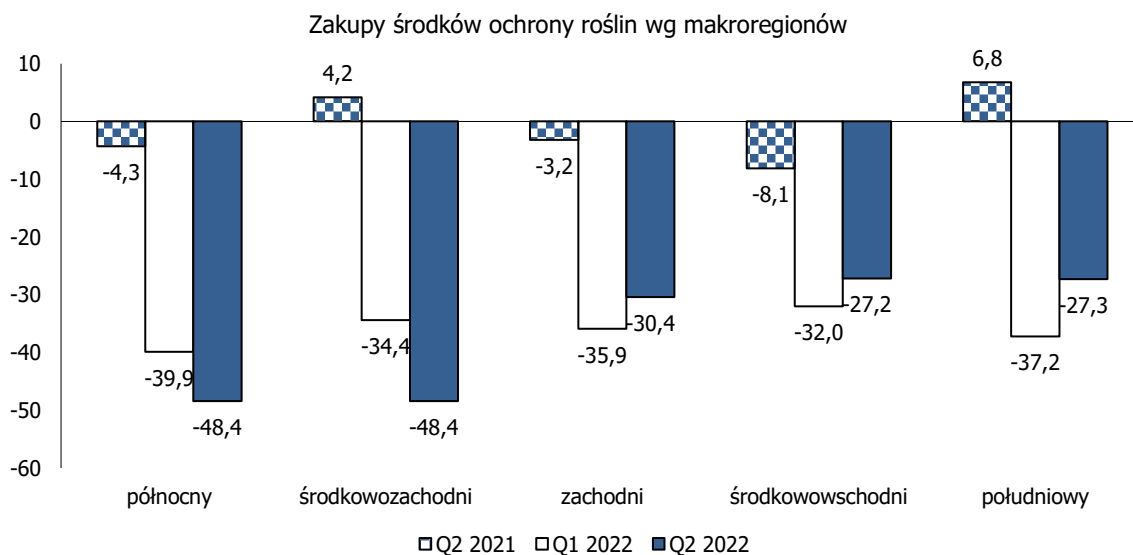
Zakupy pasz wg grup PKD 2007

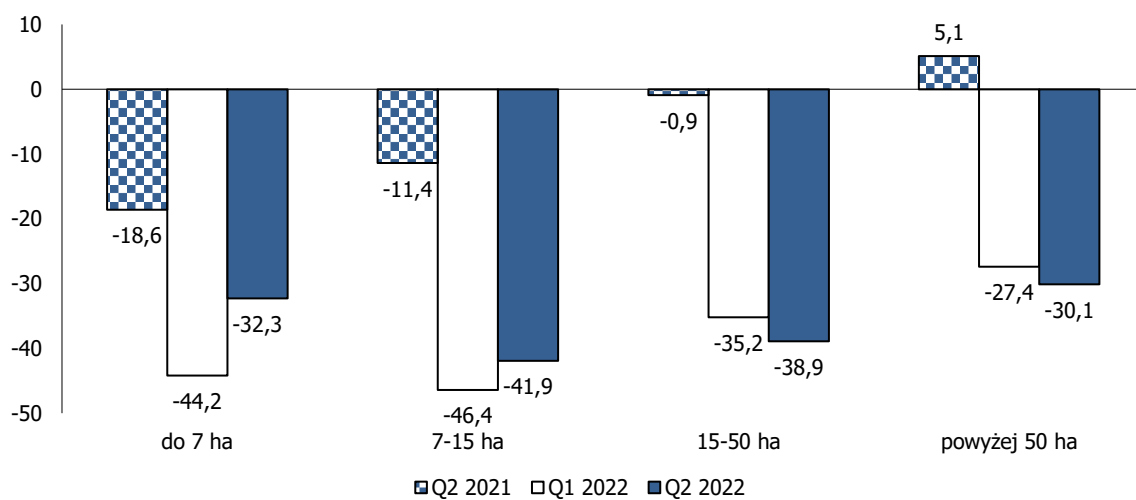
8. Zakupy środków ochrony roślin

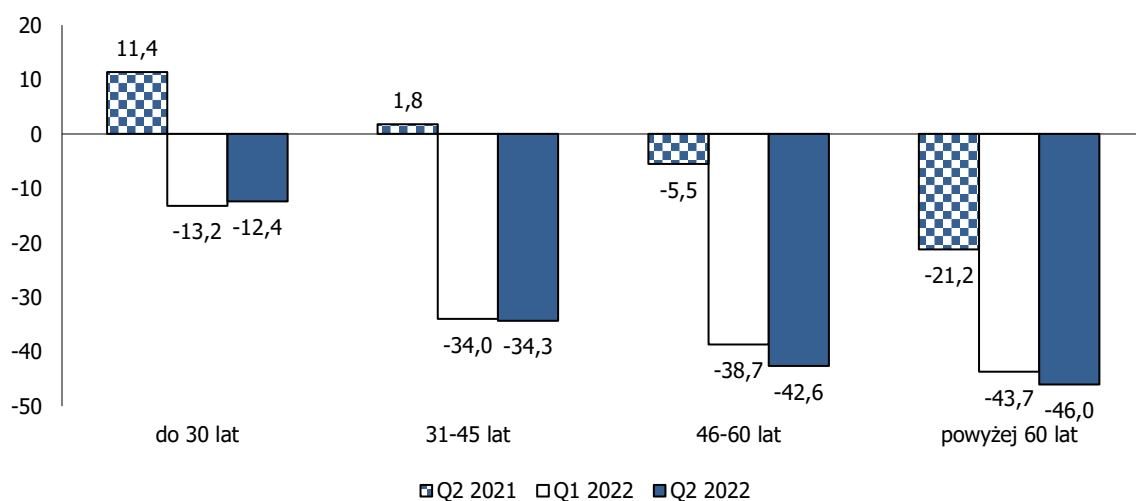
	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
1. wzrosły	12,2	15,4	20,2	11,3	10,8	9,9
2. nie zmieniły się	64,0	66,6	58,9	49,6	42,8	42,9
3. zmalały	23,8	18,1	20,9	39,2	46,4	47,2
4. nie dokonano	12,4	6,6	4,6	17,2	22,6	13,8
saldo (1.-3.)	-11,6	-2,7	-0,7	-27,9	-35,6	-37,3

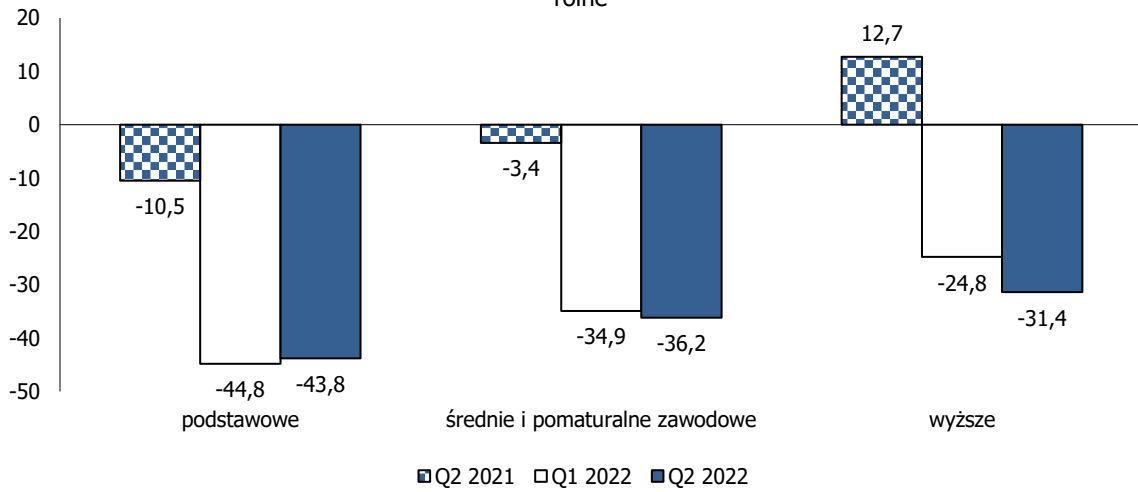
Zakupy środków ochrony roślin wg powierzchni gospodarstw rolnych

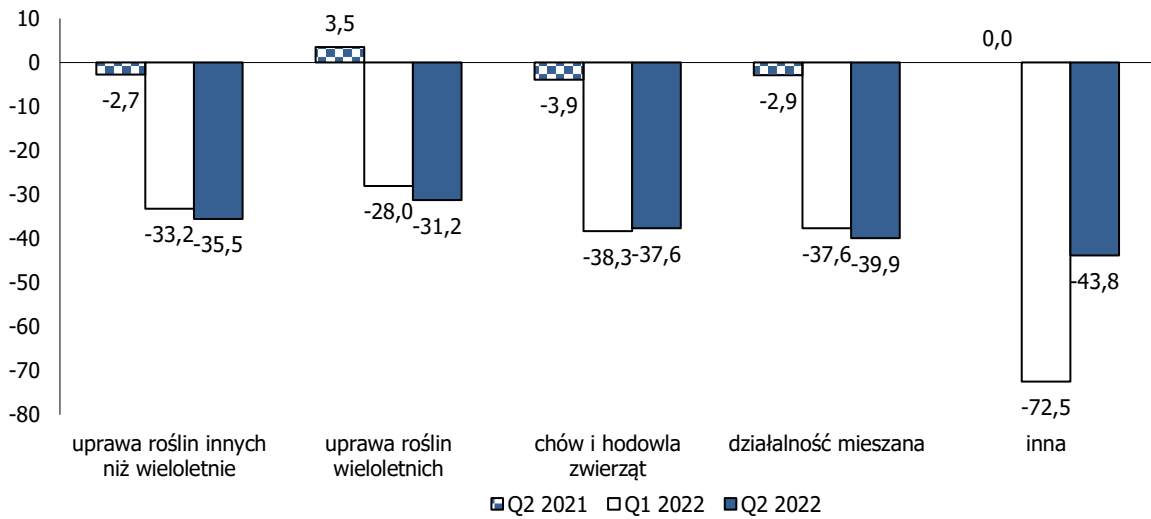
Zakupy środków ochrony roślin wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

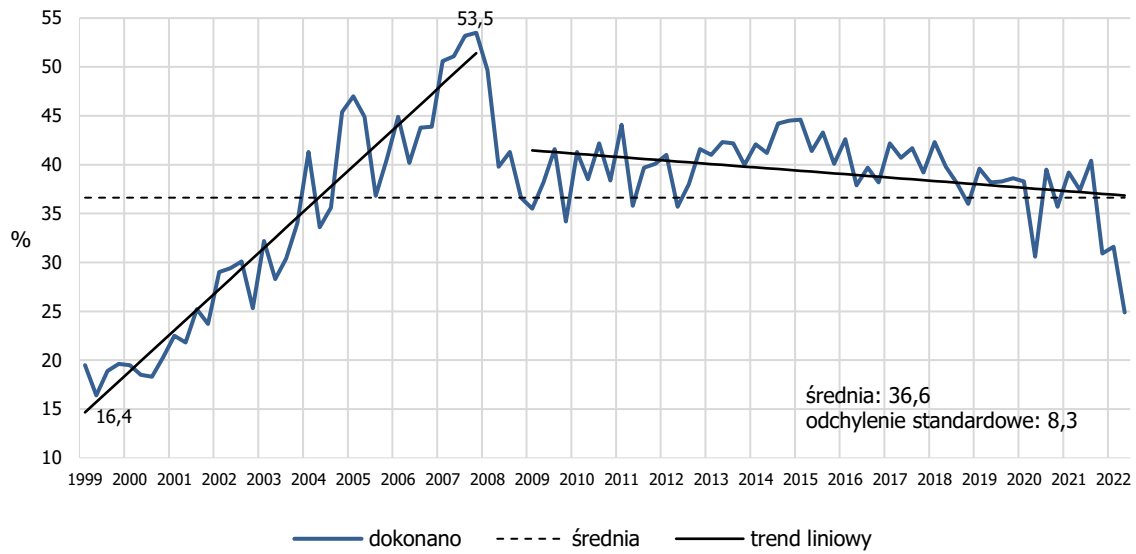
Zakupy środków ochrony roślin wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

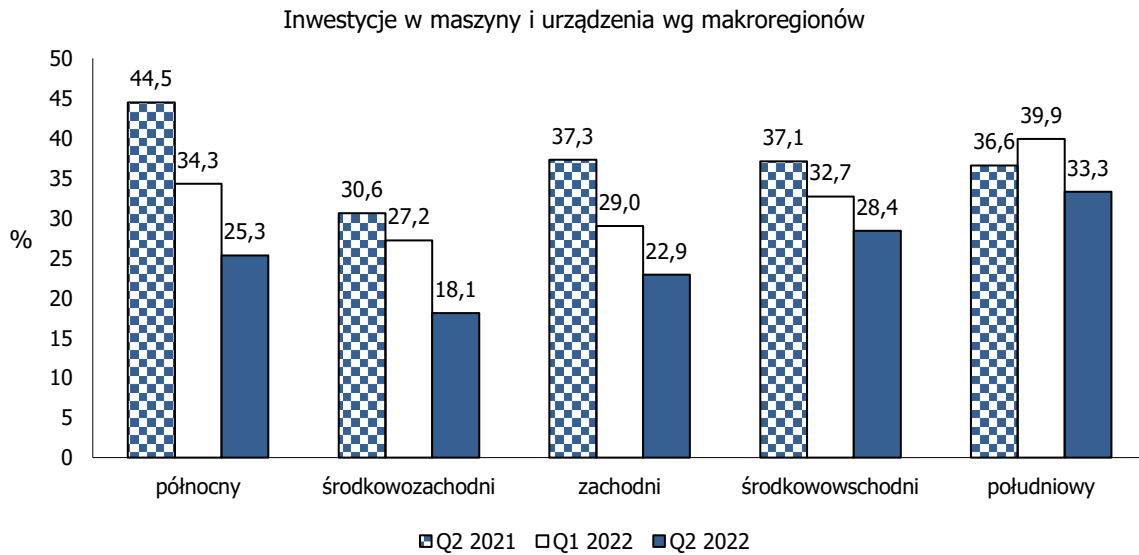
Zakupy środków ochrony roślin wg grup PKD 2007

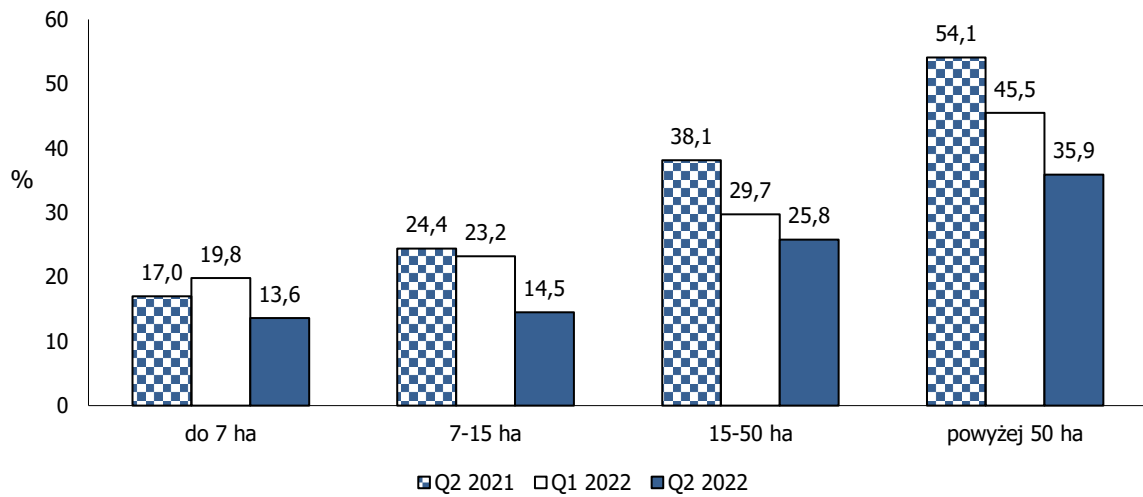
9. Inwestycje w maszyny i urządzenia

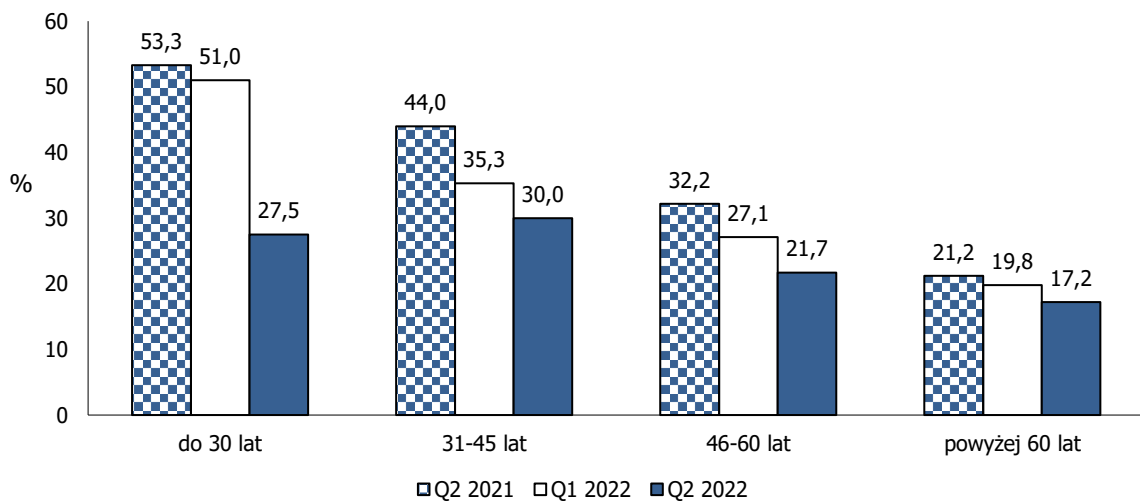
w %	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
dokonano	39,2	37,4	40,4	30,9	31,6	24,9
nie dokonano	60,8	62,6	59,6	69,1	68,4	75,1

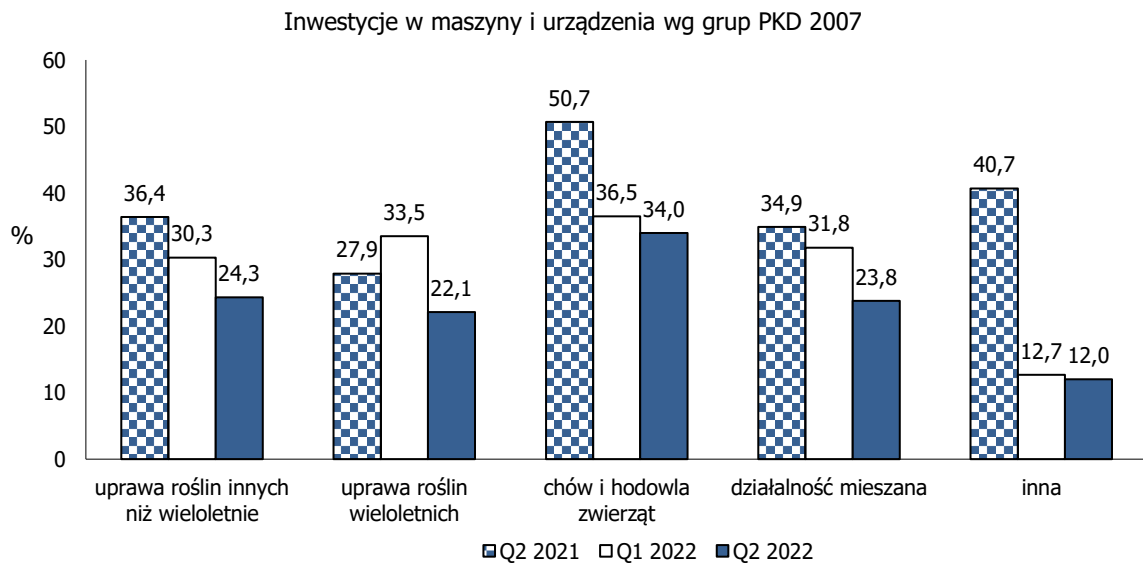
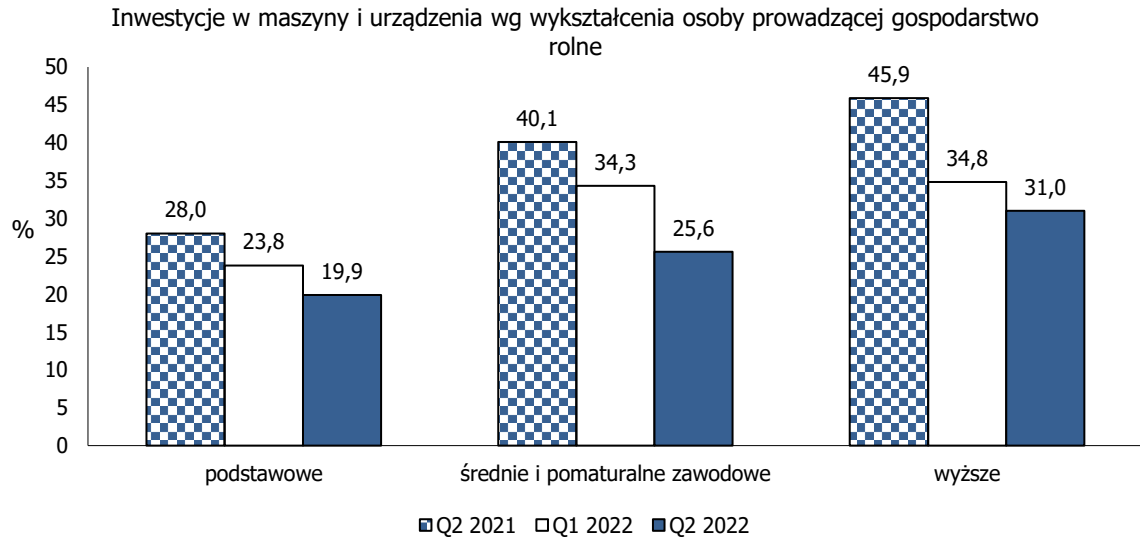

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg powierzchni gospodarstw rolnych

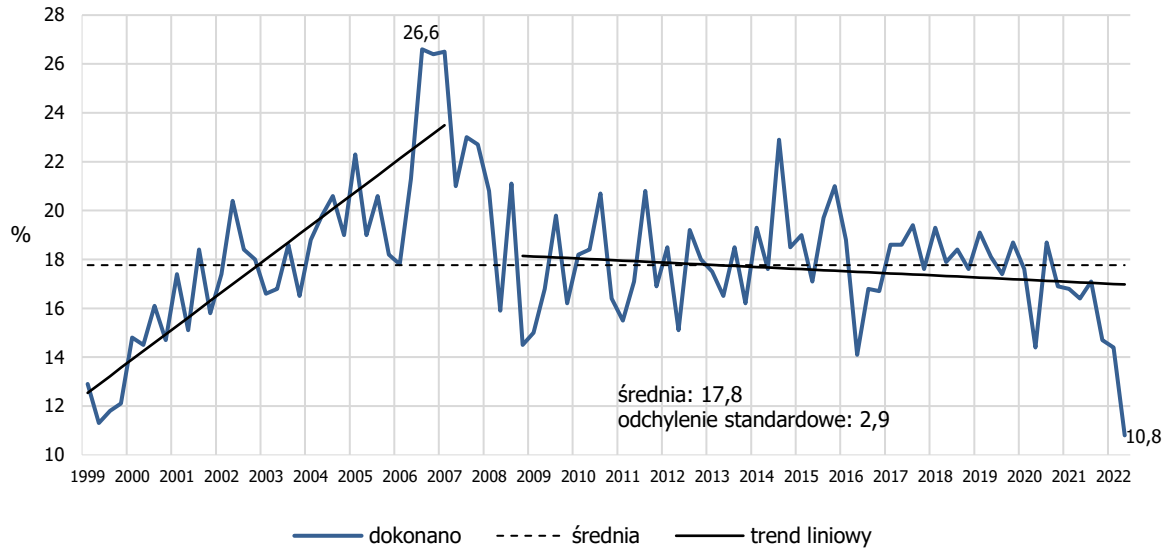

Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

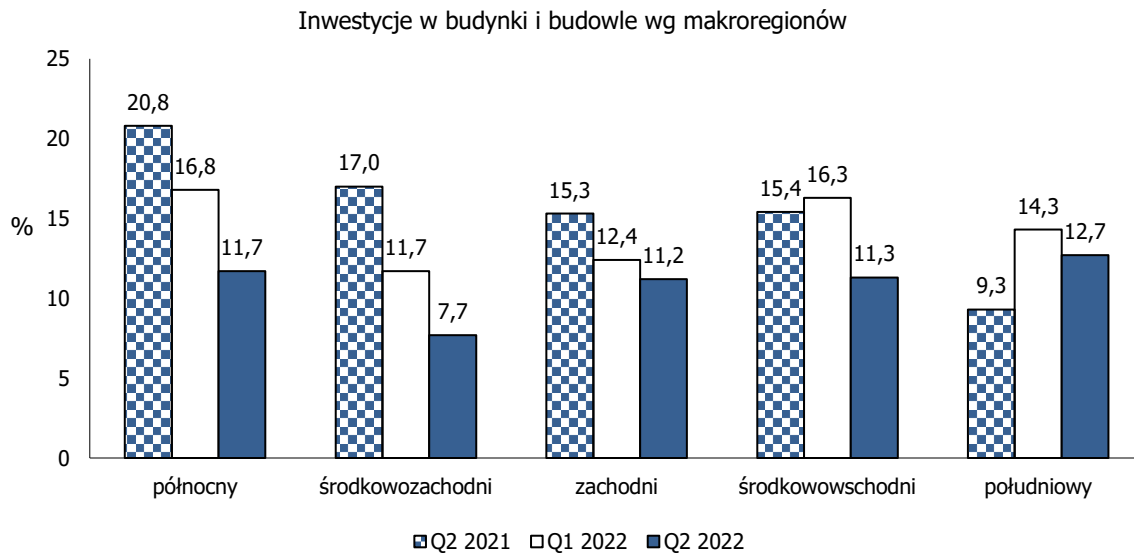

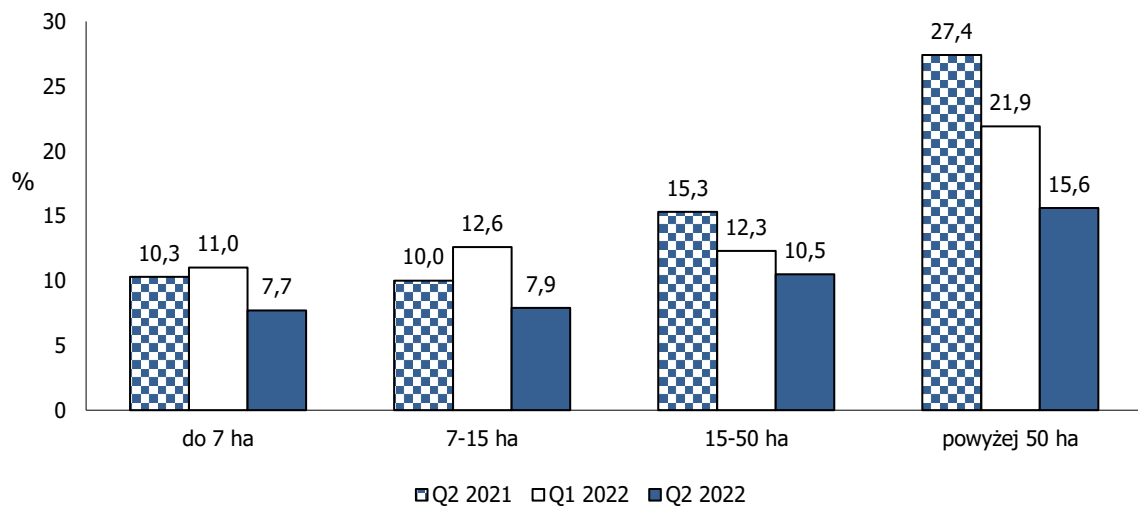
10. Inwestycje w budynki i budowlę

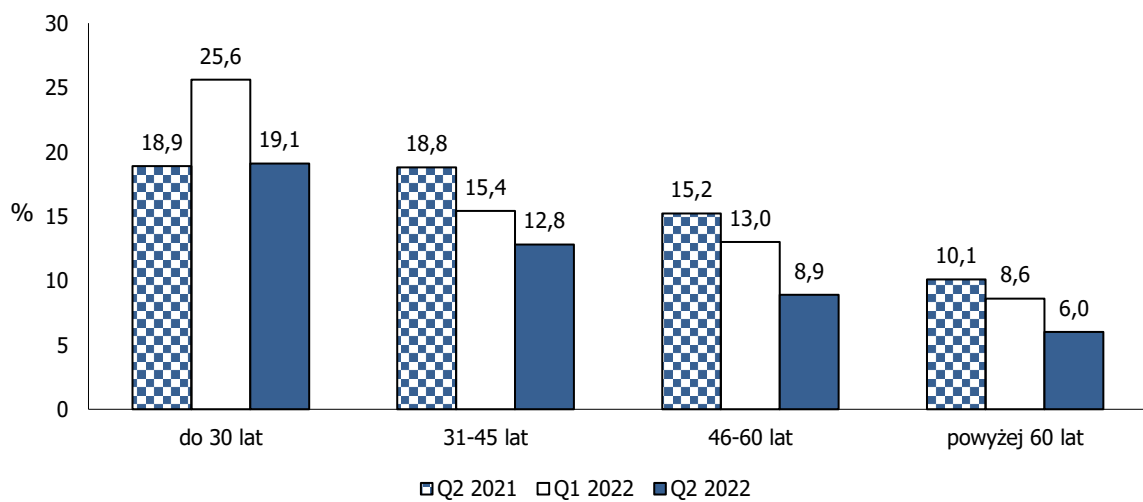
w %	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
dokonano	16,8	16,4	17,1	14,7	14,4	10,8
nie dokonano	83,2	83,6	82,9	85,3	85,6	89,2

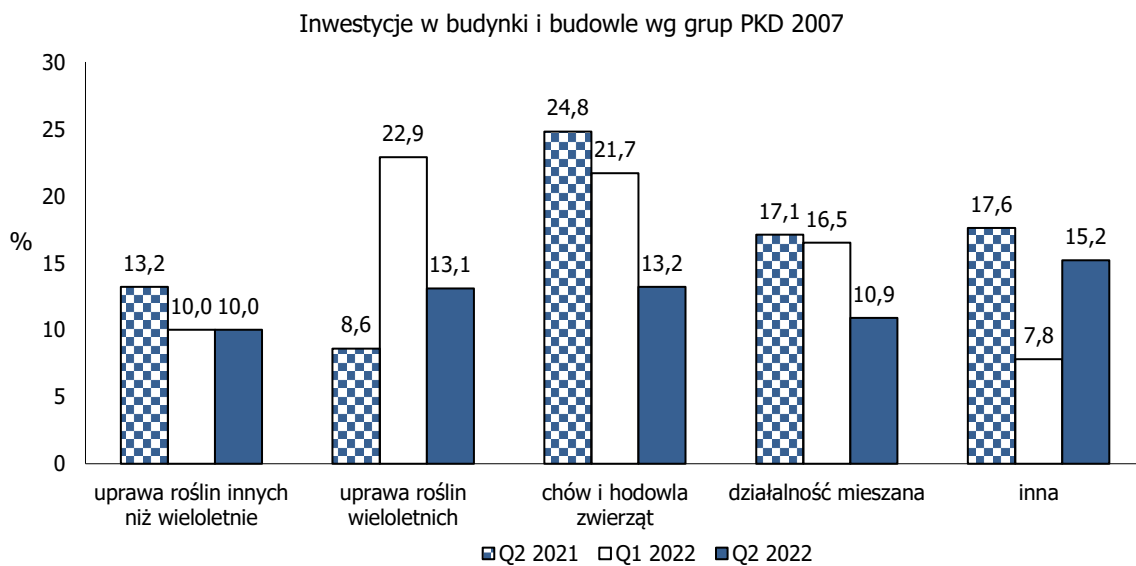
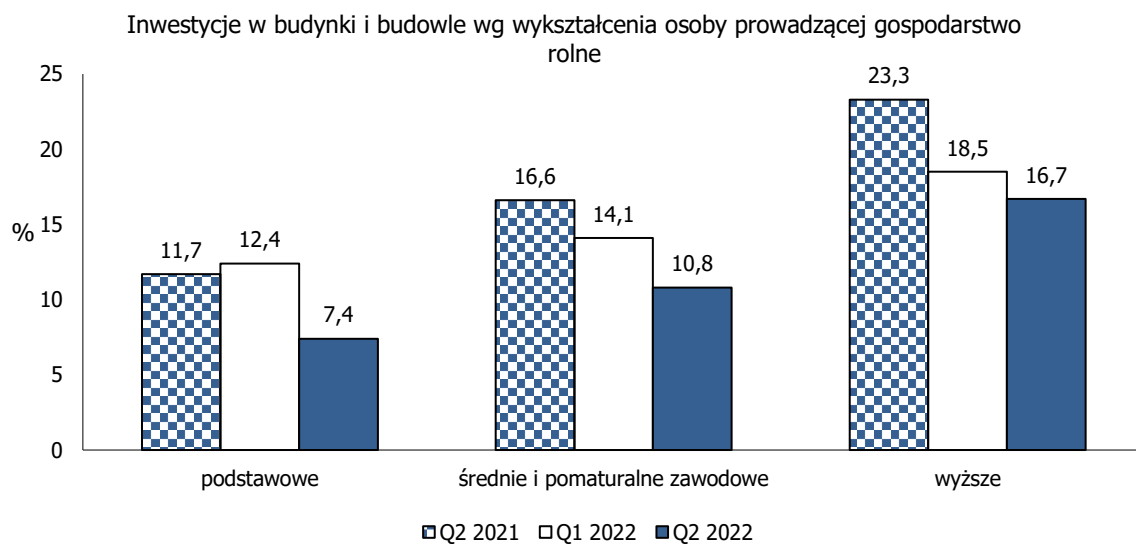

Inwestycje w budynki i budowle wg powierzchni gospodarstw rolnych

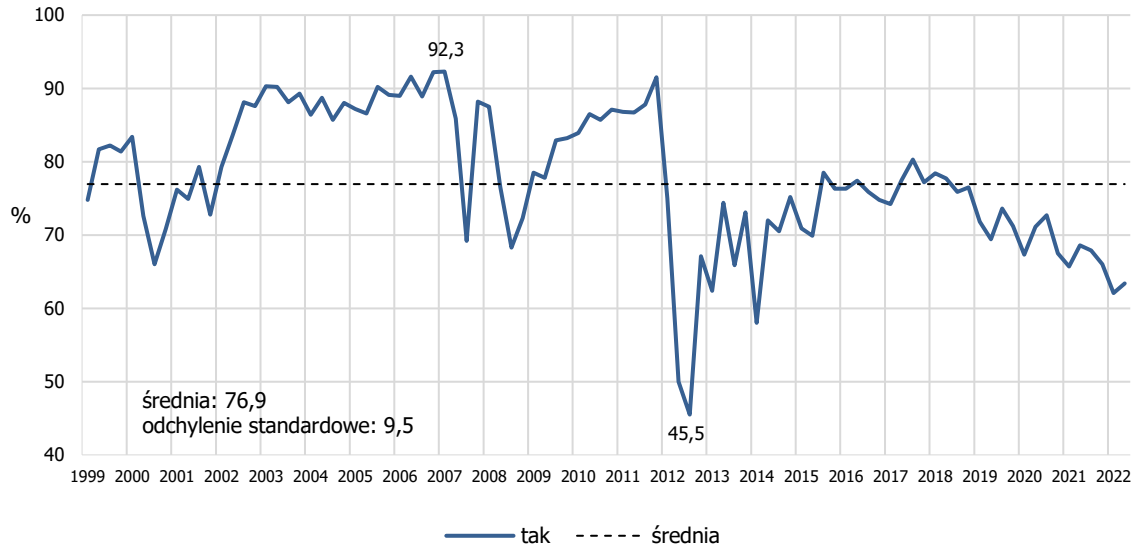

Inwestycje w budynki i budowle wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

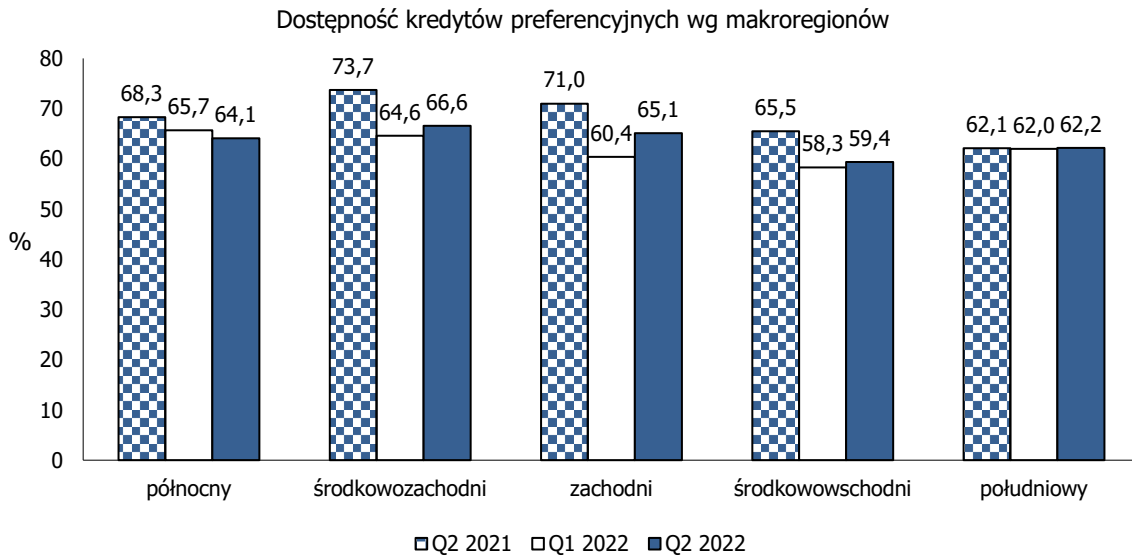

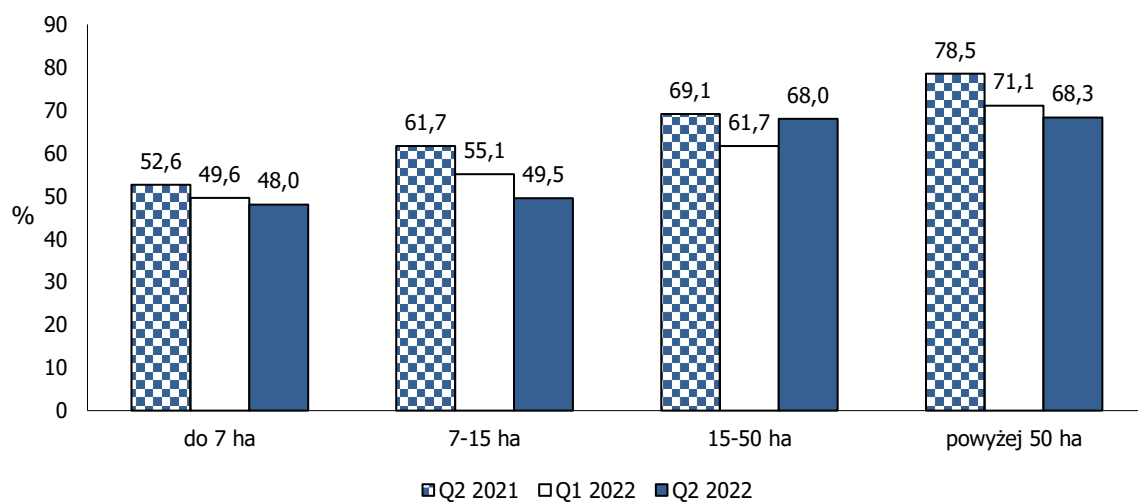
11. Dostępność kredytów preferencyjnych

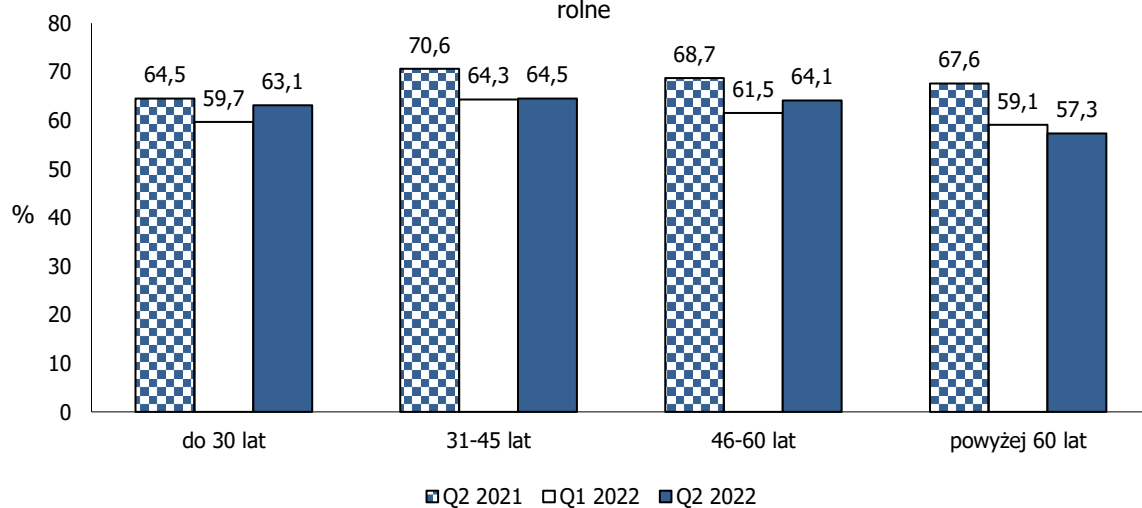
w %	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
tak	65,7	68,6	67,9	66,0	62,1	63,4
nie	34,3	31,4	32,1	34,0	37,9	36,6

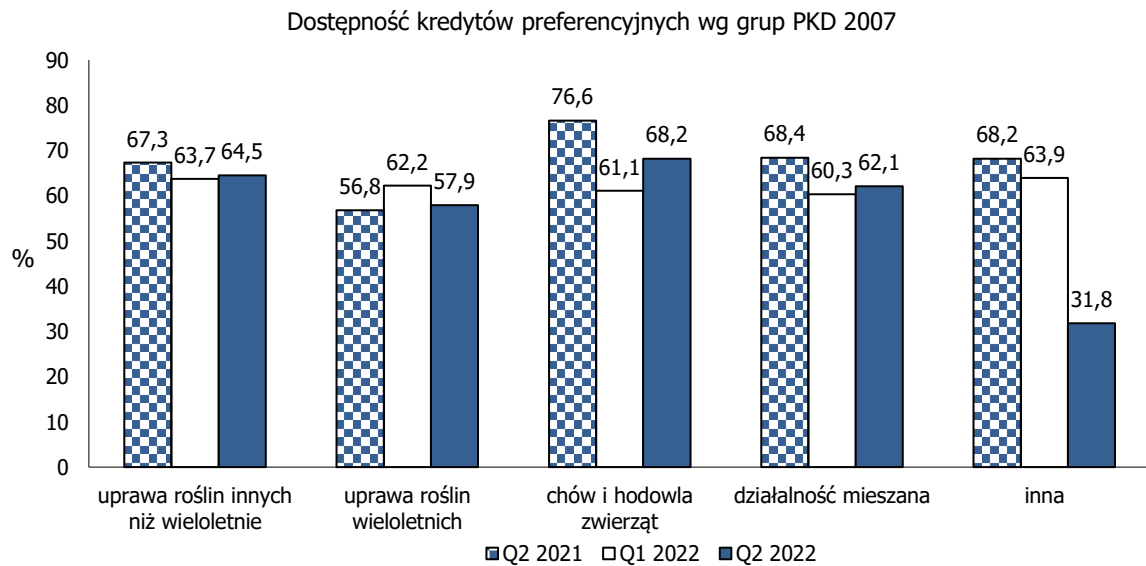
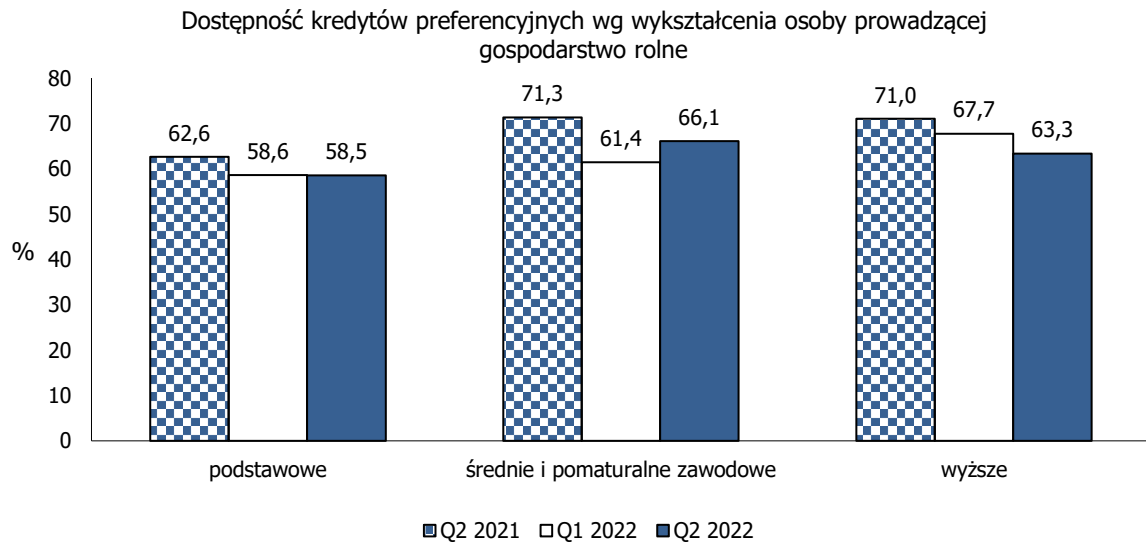

Dostępność kredytów preferencyjnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

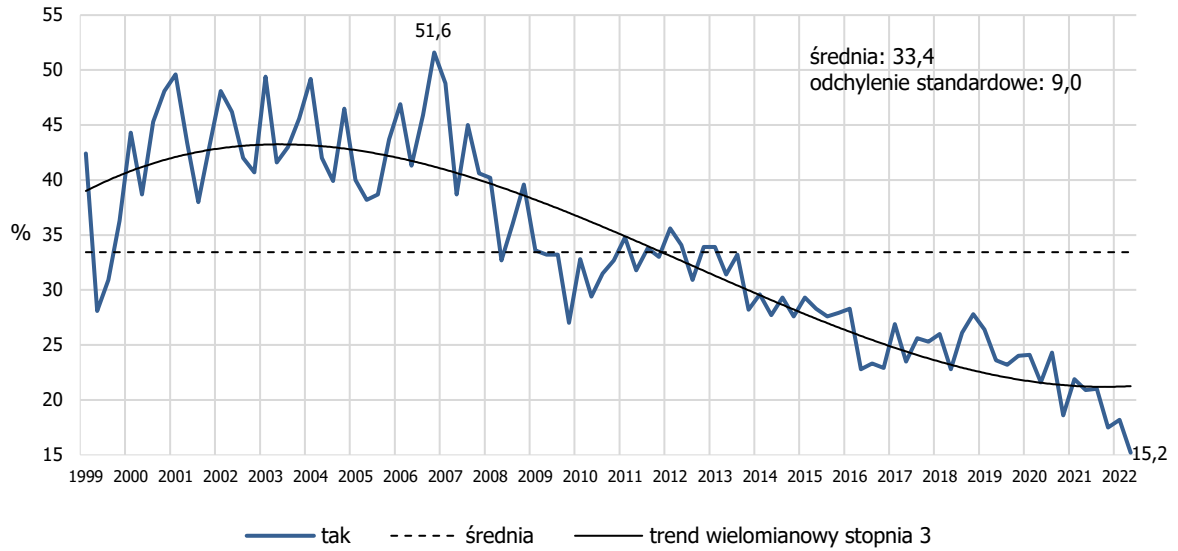

Dostępność kredytów preferencyjnych wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

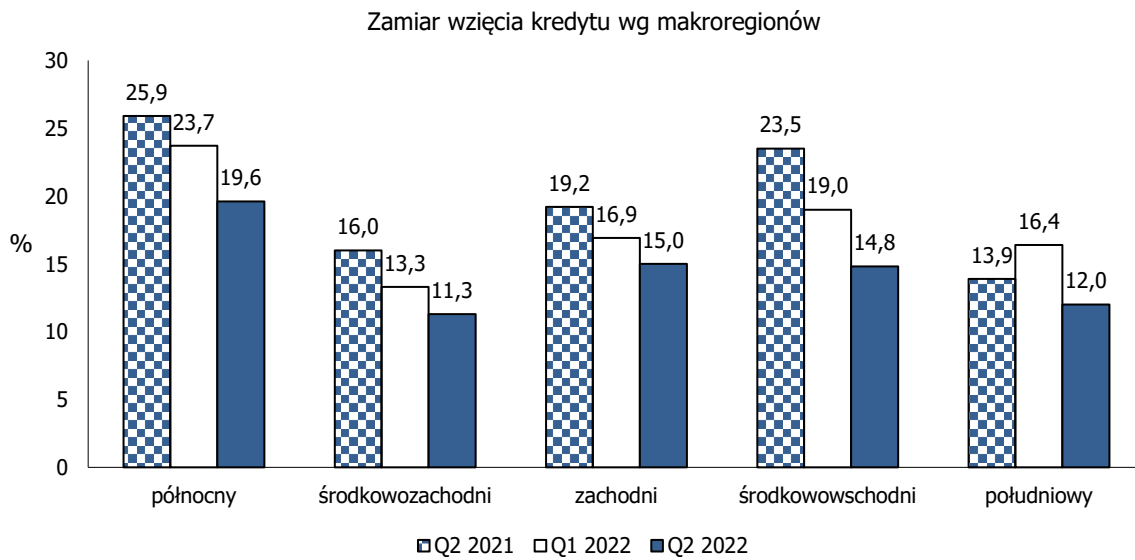

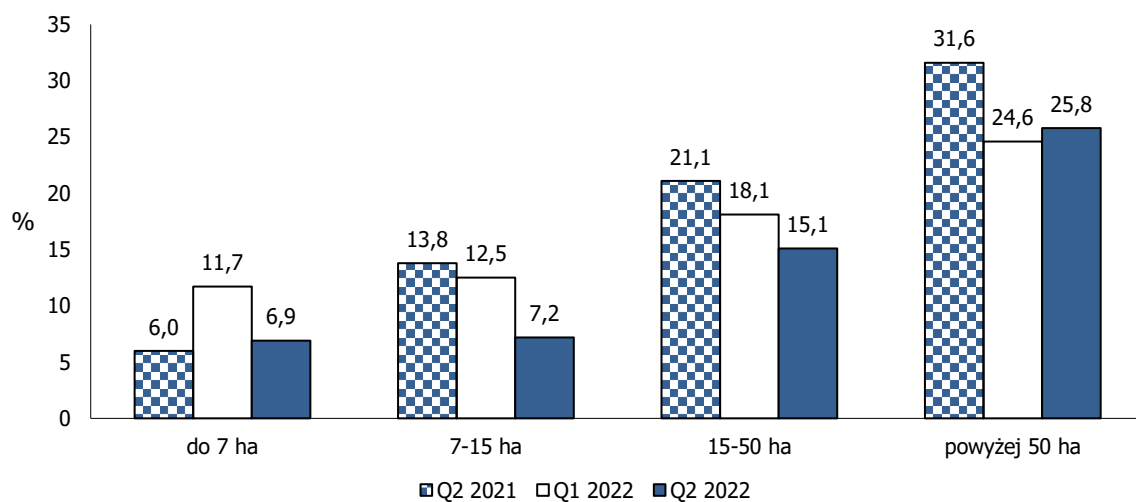
12. Zamiar wzięcia kredytu

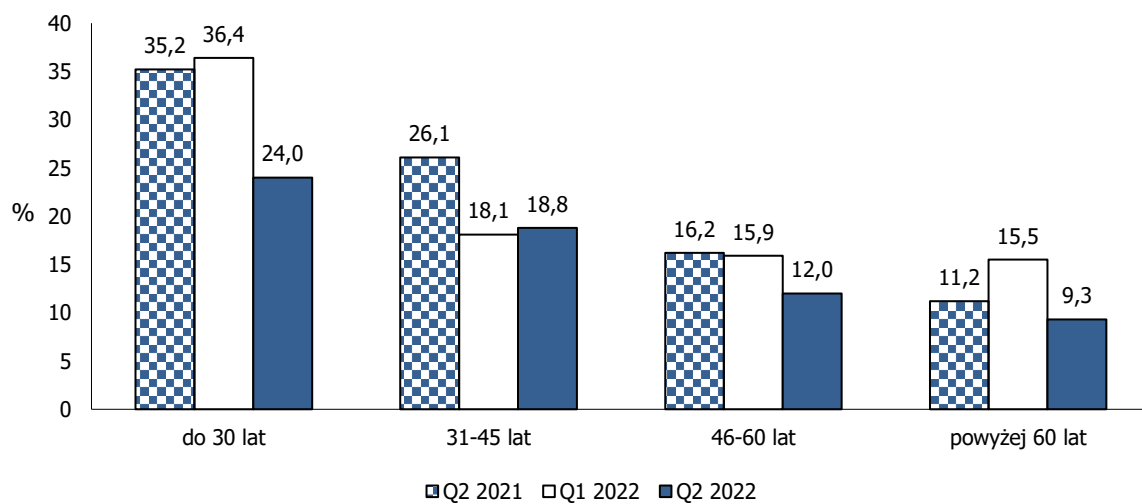
w %	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
tak	21,9	20,9	21,0	17,5	18,2	15,2
nie	78,1	79,1	79,0	82,5	81,8	84,8

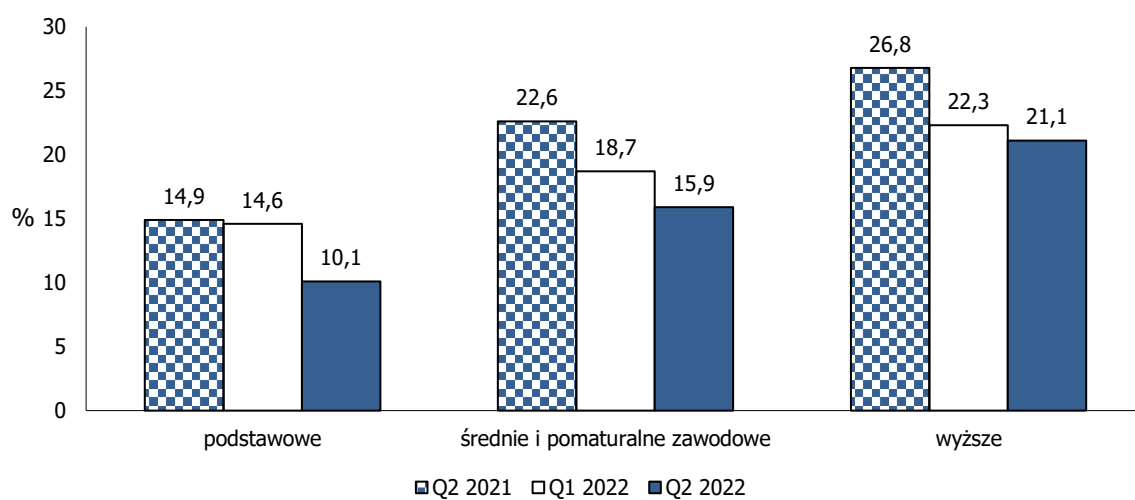
Zamiar wzięcia kredytu wg powierzchni gospodarstw rolnych

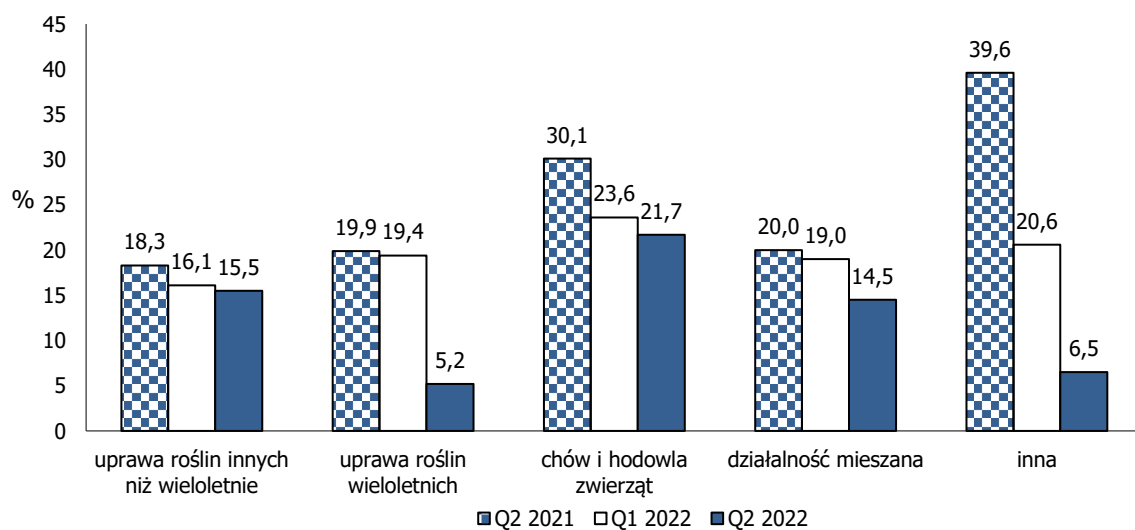
Zamiar wzięcia kredytu wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

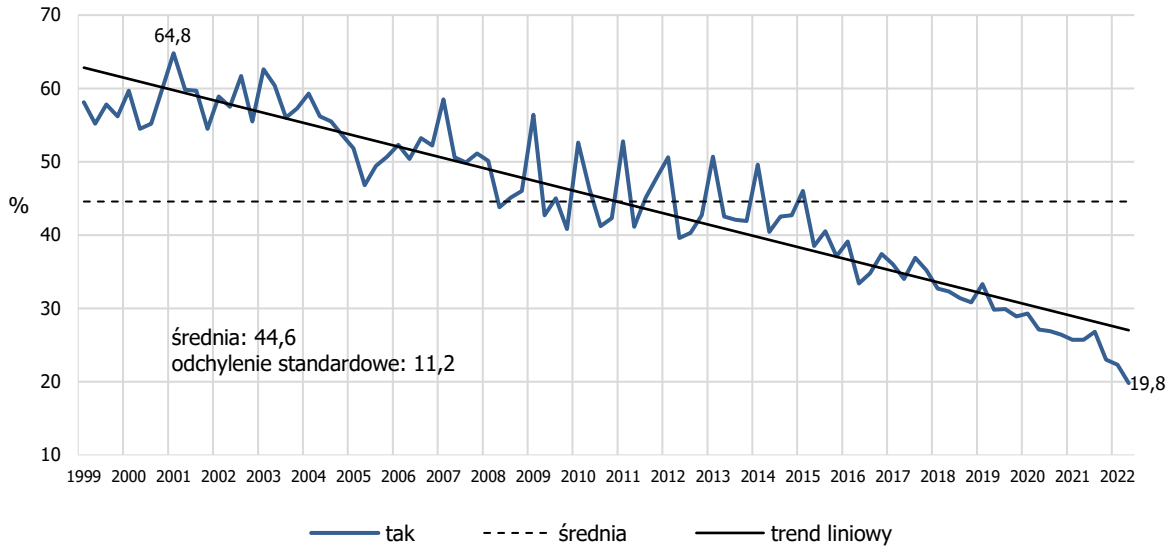
Zamiar wzięcia kredytu wg wykształcenia osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

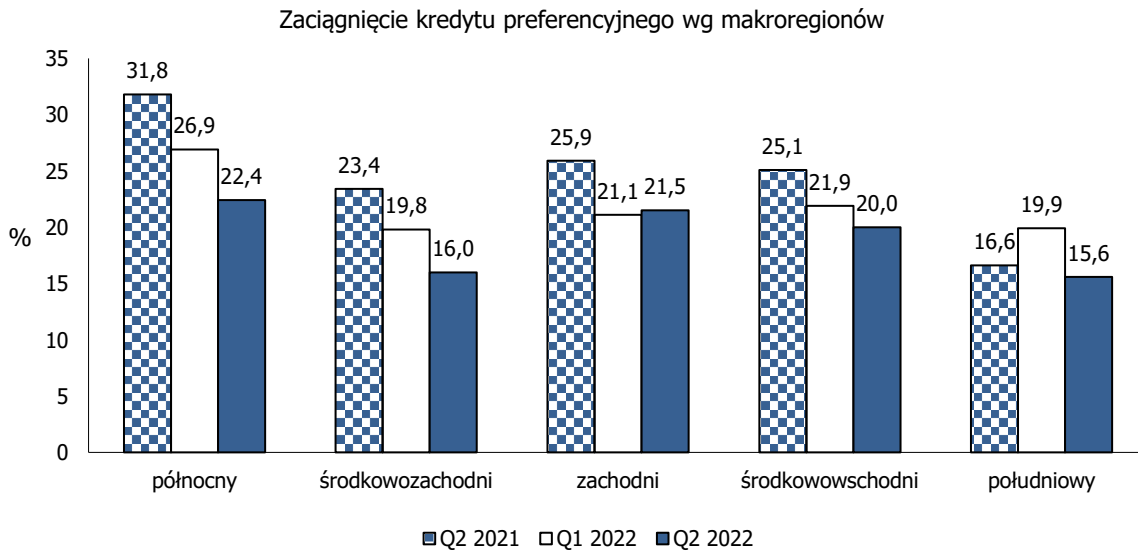
Zamiar wzięcia kredytu wg grup PKD 2007

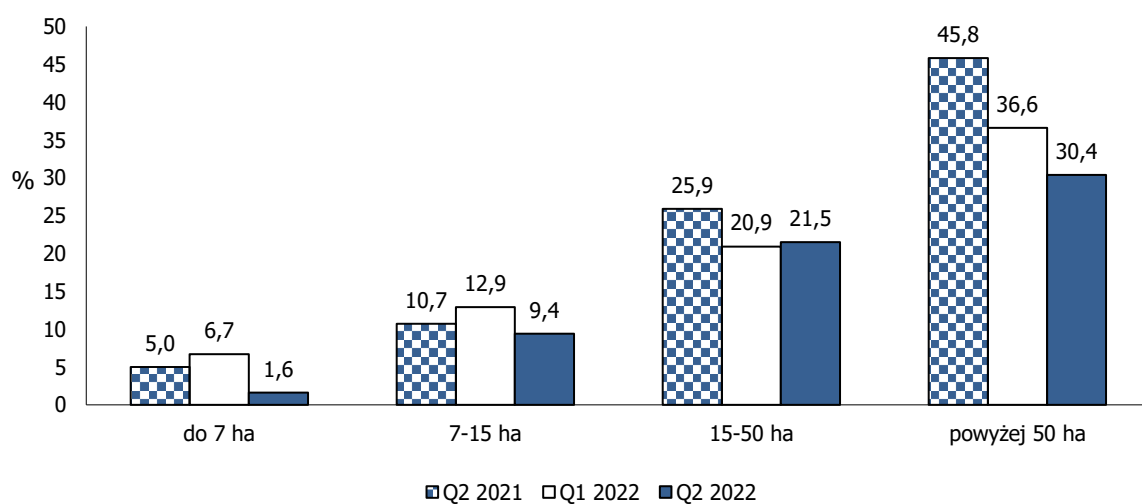
13. Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego

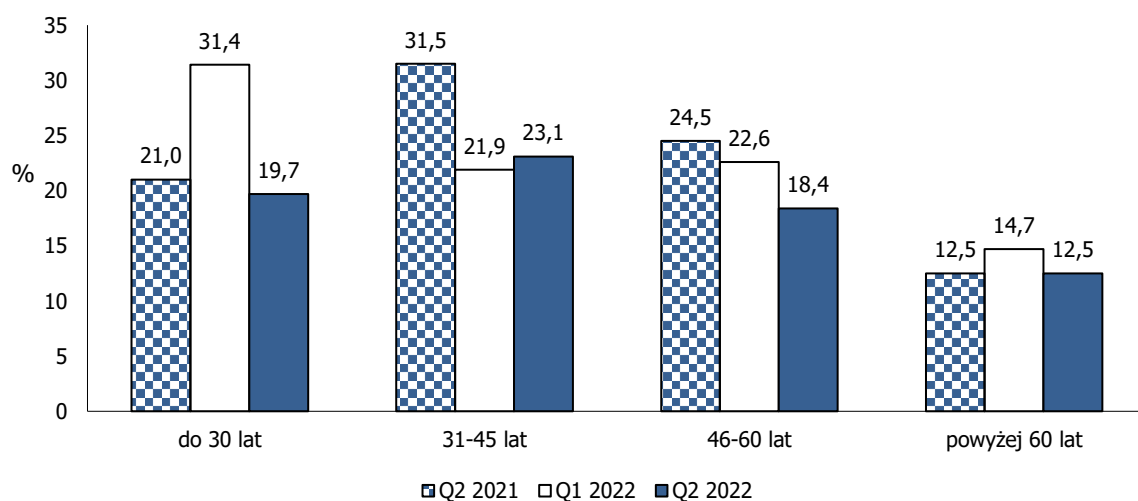
w %	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
tak	25,7	25,7	26,8	23,0	22,3	19,8
nie	74,3	74,3	73,2	77,0	77,7	80,2

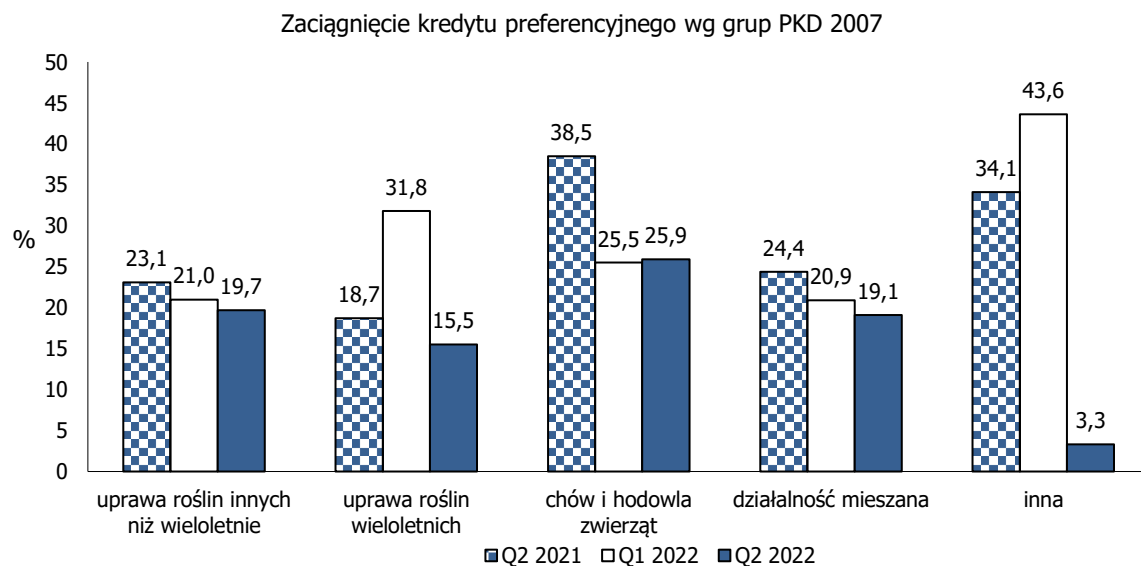
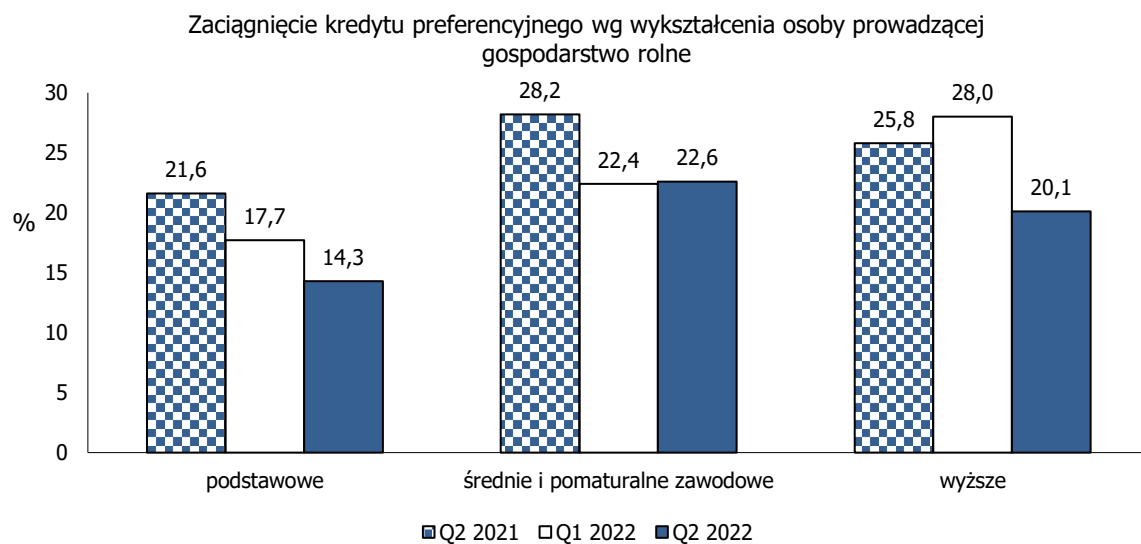

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg powierzchni gospodarstw rolnych

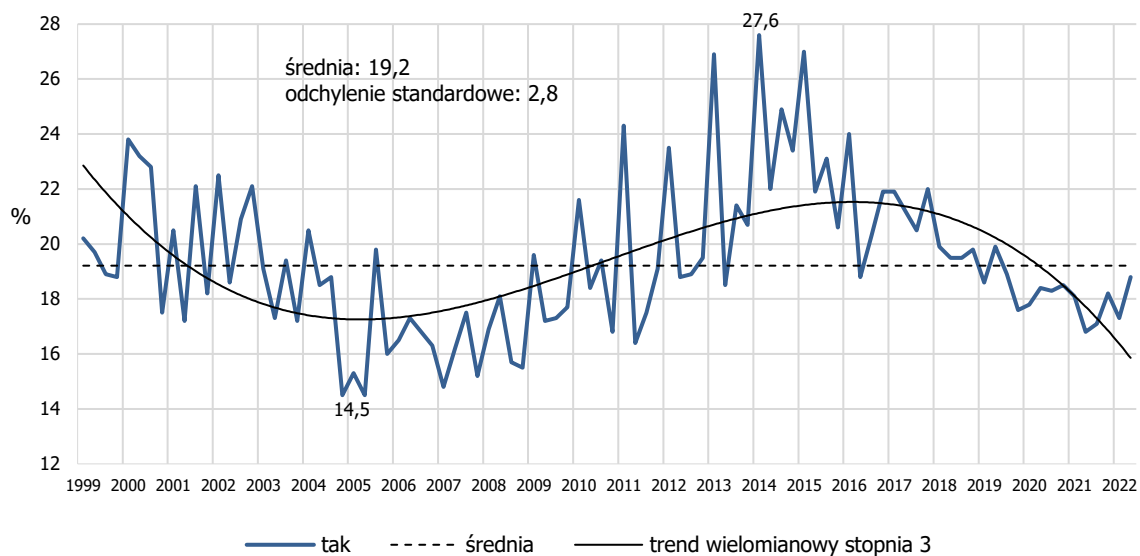

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

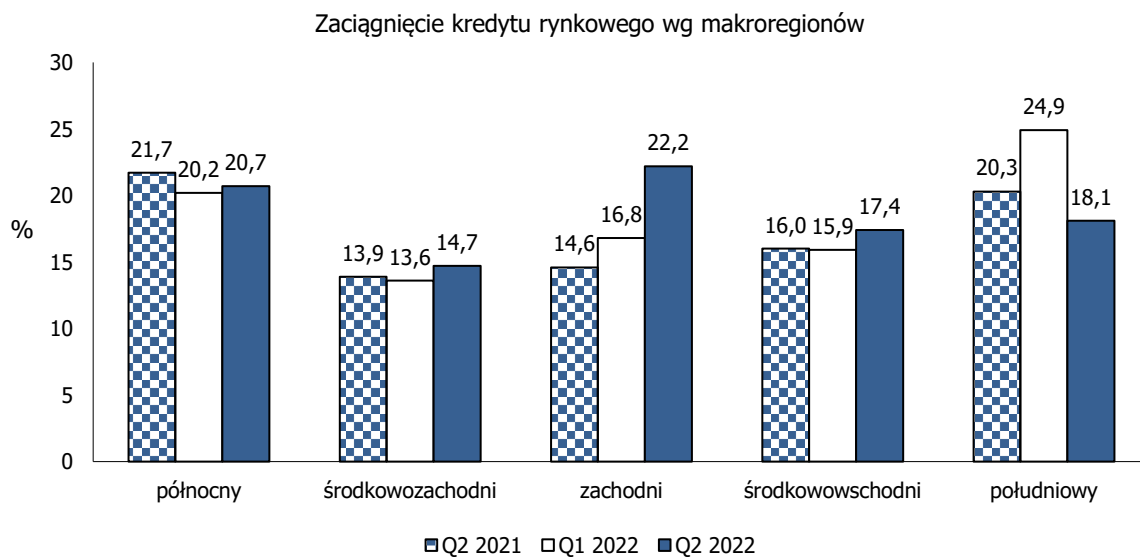

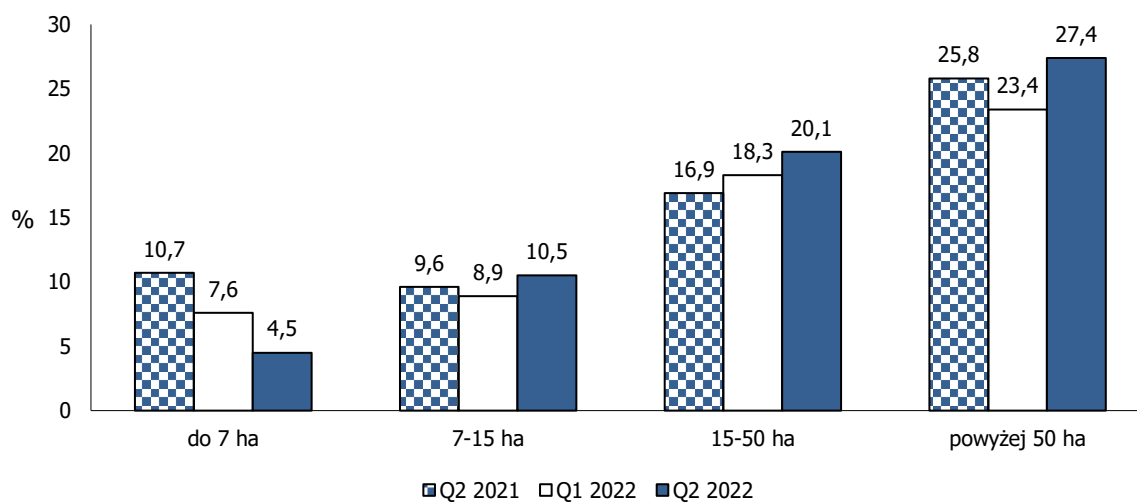
14. Zaciągnięcie kredytu rynkowego

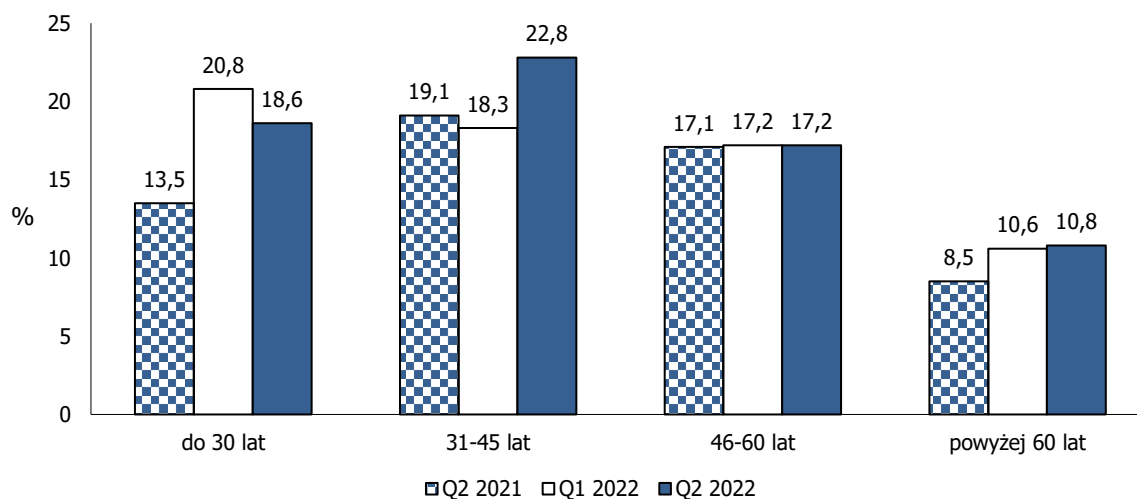
w %	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
tak	18,1	16,8	17,1	18,2	17,3	18,8
nie	81,9	83,2	82,9	81,8	82,7	81,2

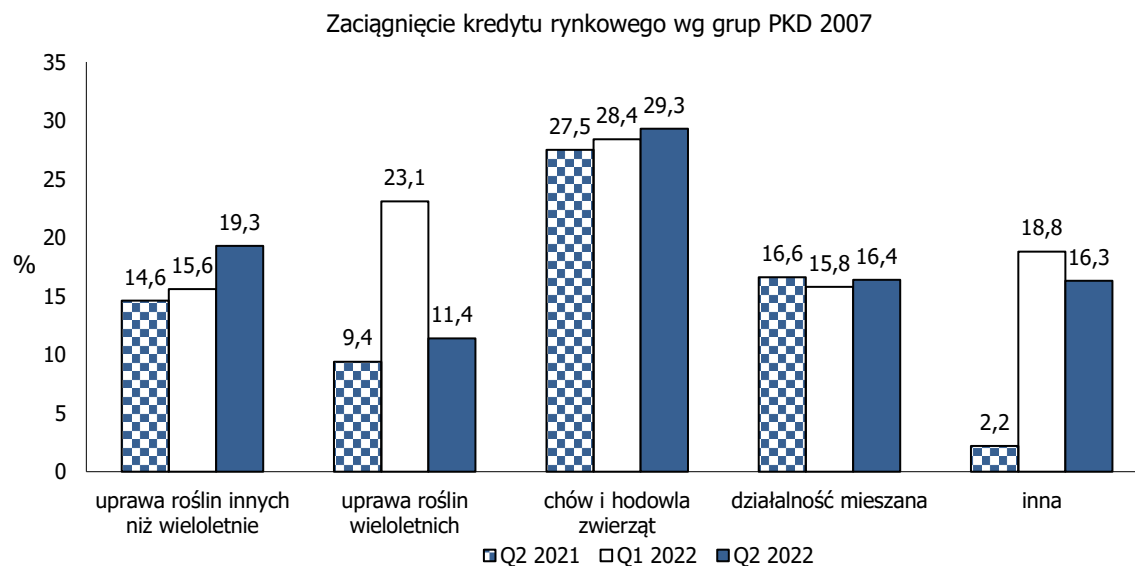
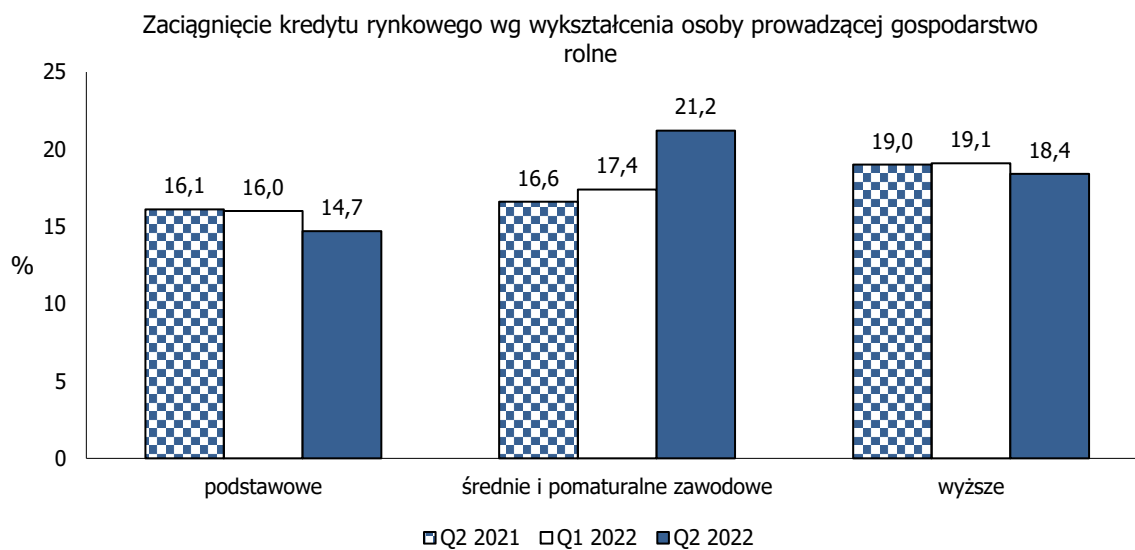

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg powierzchni gospodarstw rolnych

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

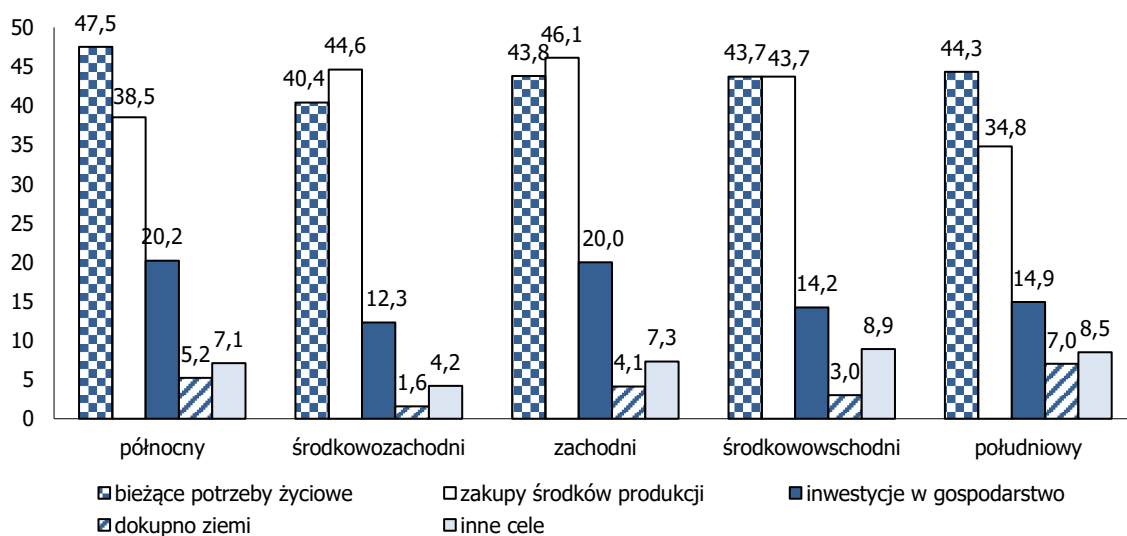

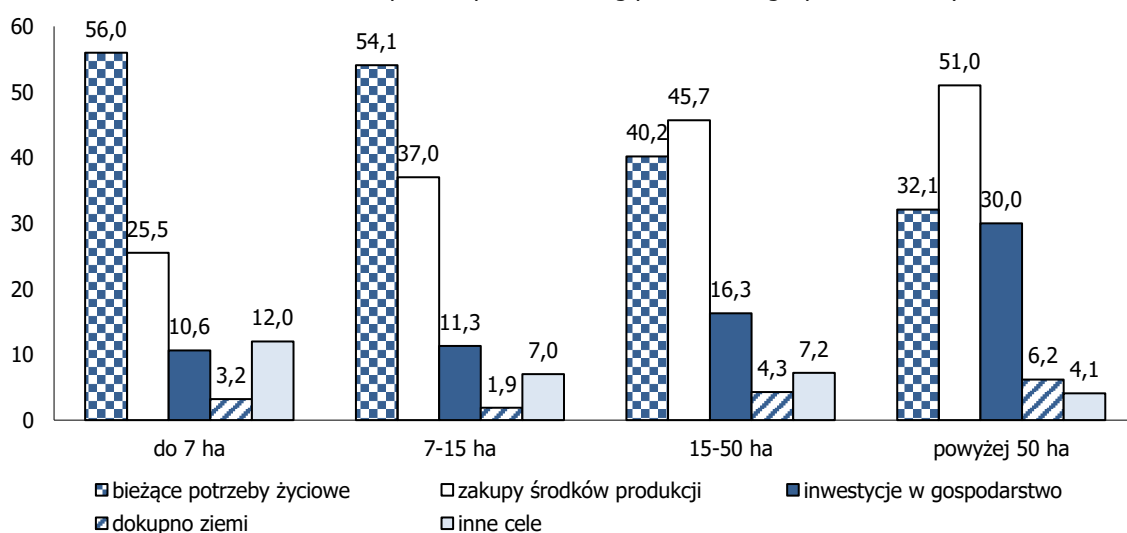
15. Przeznaczenie dopłat bezpośrednich

	Q2 2017	Q2 2018	Q2 2019	Q2 2020	Q2 2021	Q2 2022
bieżące potrzeby życiowe	31,4	31,0	32,2	39,1	33,1	44,1
zakupy środków produkcji	45,8	42,6	40,1	37,0	39,6	42,2
inwestycje w gospodarstwo	24,9	26,5	26,5	21,9	24,5	16,5
dokupno ziemi	5,0	3,8	5,1	4,3	4,2	3,8
inne cele	8,1	10,5	8,1	10,2	8,9	7,3

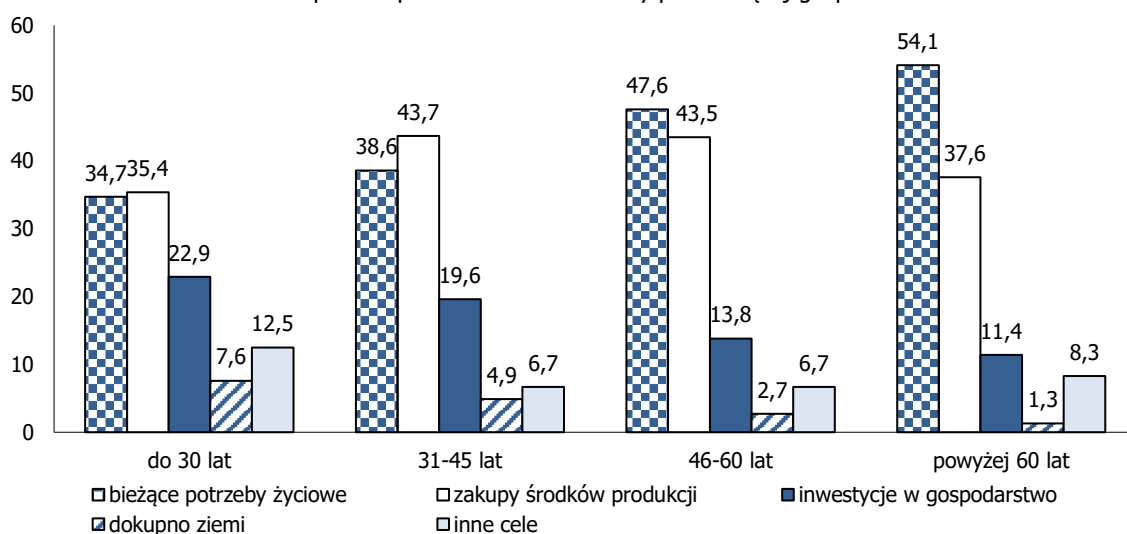
Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg makroregionów

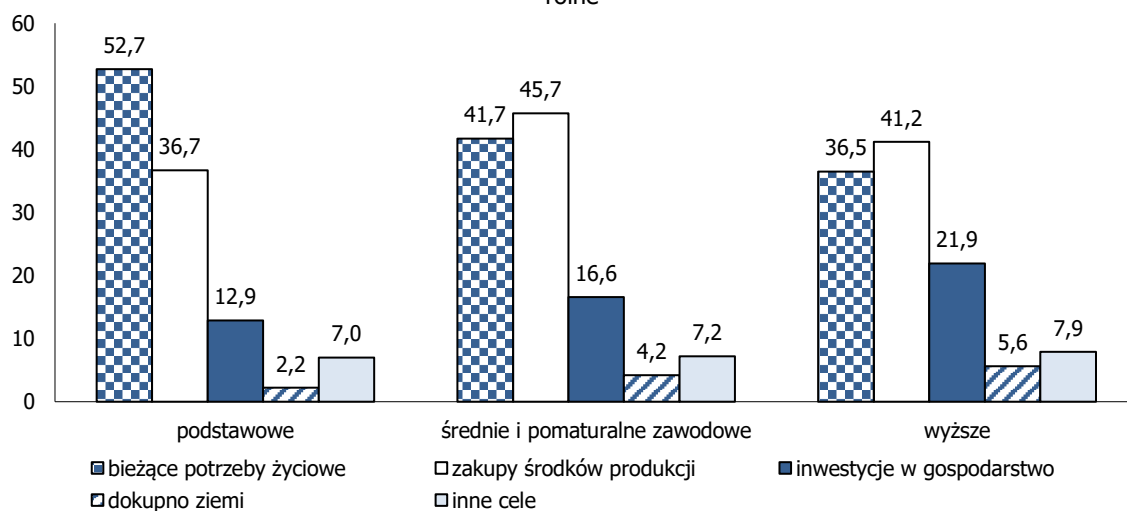
Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg powierzchni gospodarstw rolnych

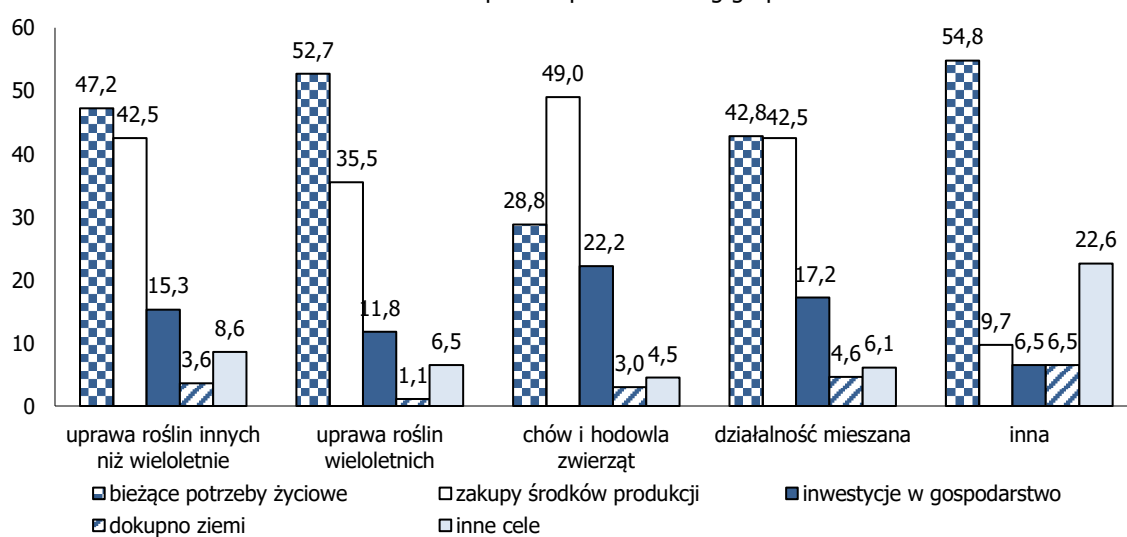
Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wieku osoby prowadzącej gospodarstwo rolne

Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Przeznaczenie dopłat bezpośrednich wg grup PKD 2007

III. SUMMARY

The slump in the agricultural economy which began in the 4th quarter of 2021 continued in the 2nd quarter of 2022. The agriculture confidence index (IRGAGR) dropped by only 0.5 pts to -23.7 pts, however, this time of a year it usually rises as a result of positive seasonal factors. Hence, the decrease of IRGAGR, though only slight, should be meant as a manifestation of a crisis. The indicator has taken the lowest number since the Great Recession. It is now lower than one year ago by 17.8 pts, and 13.9 pts down from the long-time average. The fall of IRGAGR is due to diminishing confidence of farmers who are getting more and more anxious about their economic situation. The main reason is the fact that production cost grows faster than revenues from sales of agricultural products. As a consequence farmers cut purchases of fodder, pesticides, plant protection products, and investment, which declined to record or close to record low numbers. Deteriorating financial situation made farmers less willing to finance production with debt. The percentage of farmers who are about to take a loan to cover costs of production hit the record low.